WIELKOPOLANIN

Kok 24. | PRZEDPŁATA w POZNANIU: Kwartalnie 1,20 m., z odnosz. do domu 1,45 m., miesz. 50 fen. z odnoszeniem 50 f. WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie. REDAKCYA: ulica Dolna Wałowa nr. 1, I p. | Poznań, niedziela 14 października 1906 | Telefon: Ekspedycyi 1013. Redakcyi 1142. | PRENUMERATA na POCZTACH: Kwartalnie 1,35 mk., z odnoszeniem do domu 1,62 mk. INSERATY od wiersza drobn. 25 f. REKOPISÓW się nie zwraca. EKSPEDYCYA: ulica Wodna nr. 15. | Nr. 235.

Niemiecka polityka szkolna

w oświetleniu prasy europejskiej.

Donosiliśmy już wczoraj, że francuskie pismo »Echo de Paris« w właściwem świetle przedstawiło prześladowania, na jakie są narażone nasze dzieci szkolne, ponieważ opierają się narzucanemu im wykładowi nauki religii, dziś do tego dodajemy, że włoski »Osservatore Katoliko«, pismo ,bardzo poważne jeszcze w dosadniejszy sposób przedstawia sprawy religijne w Prusach.

Treść artykułów obu tych pism podajemy poniżej.

»Osservatore Katoliko« piętnuje na wstępie odpowiednio politykę pruską w naszych dzielnicach i powiada, że jest jeszcze to .... niż w Rosyi, partyi centrowej zarzuca, że nie położy końca ..... systemowi germanizacyjnemu połączonemu z protestantyzacyą. Każdy człowiek kulturny musi powiedzieć, że postępowanie pruskiego rządu w dzielnicach polskich jest .....

Po tym wstępie opisuje »Osservatore Katoliko« prześladowania, na jakie są polacy narażeni — a celem końcowym tego prześladowania jest przygotowanie terenu dla protestantyzmu. Przy tem cesarz niemiecki jeszcze przed kilku laty zapewnił Leona XIII, że Kościół Katolicki cieszy się w Niemczech zupełną wolnością! Po przedstawieniu ...., jakie muszą znosić nasze biedne dzieci, daje pismo świadectwo poświęceniu i wytrwałości małych obrońców wiary i języka ojczystego. Kamień dałby się wobec tego wzruszyć, lecz serca biurokracyi pruskiej twardemi zostają. Jest zatem obowiązkiem przyzwoitej prasy całego świata, wystąpić z energicznym protestem przeciwko .... nieznanemu nawet w Rosyi a niegodnemu państwa kulturalnego w wieku dwudziestym .... to sprawia, że niemiecki obywatel ze wstydem musi zasłaniać oblicze.

»Osservatore Katoliko« wyraża zdziwienie, że cesarz, jako chrześcianin pozwala swym urzędnikom na tak nielicujące z chrześciaństwem czyny. Bez stronne dzieje wypowiedzą sąd o monarsze. ..... dziatek polskich jest tylko jedną stronicą więcej nieszczęsnych losów polaków pod pruskiem panowaniem.

Wiemy jednak z historyi, że pyszni padają i nie dziwimy się, że niemcy mają co raz więcej nieprzyjaciół.

»Echo de Paris« pisze między innemi:

Przygotowują się tu rzeczy niezwykłe, wszystko zmierza do kulturkampfu. Rząd pruski narzuca dzieciom polskim niemiecki wykład w nauce religii — a dzieci i rodzice temu się opierają. W tym oporze trwają biedne malcy mimo aresztów i najsroższych kar. Płacząc i łkając dąży dziatwa do swych duszpasterzy błagając, aby się modlili do Boga o ulżenie im w cierpieniach, aby nie dopuścił, iżby miały się uczyć przykazań Boskich w języku dla siebie niezrozumiałym.

»Echo de Paris« kolejno wylicza wszystkie prześladowania i kary, na jakie dzieci są narażone.

Nauczyciele — pisze »Echo de Paris« postępują jak .... a kary są nadmierne. Pozbawia się dzieci wakacyi i zatrzymuje się dziatwę po nad przepisany wiek w szkole. Mimo to dzieci trwają w oporze i strejk powszechny się przygotowuje.

W pewnej szkole, którą znam — pisze korespondent »Echo de Paris« — bił nauczyciel dziewczę ryczące:

»Ty sama jedna jesteś burzycielką; ty chcesz podmówić inne dzieci.« — Na to powstało inne dziewczę i oświadczyło: »Nie, nie ona jest burzycielką; my wszyscy tak zrobimy, jako ona.«

Rozczulającym jest widok, gdy malcy składają swe oszczędności i zanoszą je duchownym z prośbą, aby odprawił mszą na intencyą przywrócenia polskiego wykładu nauki religii. — Niebawem usłyszycie o prześladowaniu i aresztowaniu duchownych. —

Tak mniej więcej przedstawiają owe pisma stan rzeczy u nas. Przesady w opisie nie ma żadnej, przecież wiemydobrze, co się u nas dzieje. Bardzo dobrze, że tą sprawą zajęła się prasa włoska i francuska — z tych pism dowie się cały świat cywilizowany, jakiem jest nasze położenie.

Nie potrzebujemy dodawać, że hakatyści pienią się ze złości, iż zagranica nami się zajęła i rozdarła zasłonę nad rozgrywającym się u nas dramatem.

Odezwa!

Gdy w długim szeregu rozporządzeń, skierowanych przeciwko nam, zjawił się niespodziewanie zakaz, wzbraniający kapelom wojskowym grywania w Towarzystwach naszych, a nawet drukowania na koncertach neutralnych, jak w ogrodzie zoologicznym, programów polskich, liczne ze wszech stron podniosły się głosy, nawołujące do utworzenia własnej orkiestry, która, mając siedzibę w stolicy Wielkopolski, mogłaby także służyć wedle miary obywatelstwu całego Księstwa.

Tak więc wspomniany zakaz bezstronnej dawniej dla nas władzy wojskowej, stał się pobudką do ukonstytuowania orkiestry polskiej. W tym celu zabrało się grono mężów dobrej woli, którzy urzeczywistnili myśl ogółu, a zawiązawszy się w Towarzystwo Muzyczne, zorganizowali orkiestrę i dalsze jej prowadzenie pod swoją wzięli opiekę.

Zrazu orkiestra nasza bardzo życzliwego doznała poparcia, a ofiarność obywatelska umożliwiła nam zakup instrumentów, nut, szaf, pulpitów jako też utrzymanie orkiestry w takiej liczbie, że wystarczała nie tylko dla naszego teatru i Towarzystw poznańskich, ale wysyłaliśmy ją także na zjazdy Kół śpiewackich i obchody rozmaite Towarzystw po miastach prowincyalnych Księstwa.

Zapał nasz przecież niestety bardzo prędko gaśnie. To też i w utrzymywaniu orkiestry począł zanikać coraz więcej, — Na domiar złego lato chłodne i dżdżyste nie dopisało bynajmniej, wskutek czego wzrósł niedobór kasy naszej tak, że zniewoleni się widzimy ograniczyć liczbą kapelistów. — Tem samem trudno nam teraz będzie służyć braciom naszym na prowincyi w tej mierze, jak dotąd.

Podczas gdy bratnie Towarzystwo »Harmonia« w Krakowie, gdzie przecież wojskowym grać wolno orkiestrom na polskich zabawach, licznych znajduje protektorów i dobrodziejów, zapisujących na cele Towarzystwa legaty (śp. Ant. Hawełka 5400 k., śp. A. Komarowa 2000 k., śp. Wł. Schmidt 1800 k., śp. Kaźm. Rysz 900 k., śp. Ad. Wiślewski 855 k, śp. X. kanonik Skrzyński 800 k.) i składających hojne datki (Fr. Wolbeck 2090 k., Erazm Jerzmanowski 300 k., inni po 200, 150, 100 itd.), u nas ludzie nieraz mienni nie tylko uchylają się od składki, ale nawet w bardzo drastyczny sposób pozbywają się woźnego.

Czyż w tych smutnych czasach gonitwy za materyalizmem i życiem zbytkowem nie stać nas już na grosz ofiarny dla muzyki swojskiej?

A gdybyśmy — ostatecznością zmuszeni — zwinęli dzieło codopiero rozpoczęte, pytamy, jaka wtedy orkiestra urozmaicałaby przedstawienia teatralne i zabawy Towarzystw naszych, jaka muzyka towarzyszyłaby pieśni polskiej na zjazdach Kół śpiewackich, jakie dźwięki wtórowałyby pląsom wesołej drużyny na sali bazarowej i innych?

Położylibyśmy tem samem także kres szkole gry instrumentalnej, którą z takim trudem i mozołem założyliśmy, aby kształcić w niej młodzież i popularyzować muzykę, a w której 42 uczniów zdolnych, pilnych a biednych pobiera naukę muzyki bezpłatnie.

Nastąpiłaby cisza i martwota w najrozmaitszych objawach życia naszego towarzyskiego.

Do tego przecież społeczeństwo nasze nie dopuści. Instytucya w tak szlachetnych podjęta celach godna zaiste wszelkiego poparcia.

Niepłonną też mamy nadzieję, że otworzą się dłonie osób wspaniałomyślnych, dalej że Towarzystwa — za przykładem »Lutni«, która ze składką roczną 100 mk. zapisała się w poczet członków naszych — nie poskąpią odpowiednich datków, że wreszcie liczba członków Towarzystwa Muzycznego nie tylko się podwoi, ale co najmniej potroi. —

Tym sposobem zbiorą się środki ku podźwignięciu Towarzystwa Muzycznego, aby mogło nie tylko utrzymywać orkiestrę, ale także pielęgnować artyzm, szerzyć zmysł muzyczny i popularyzować go w najdalszych warstwach społeczeństwa naszego.

Składka roczna wynosi dla pojedyńczych osób 3 mk., dla rodzin 5 mk. dożywotnio 100 mk.

W zamian tego mają członkowie na wszystkie koncerty Towarzystwa Muzycznego ceny do połowy zniżone.

Poznań, w październiku 1906.

Zarząd Towarzystwa Muzycznego.

Prof. dr. Drygas, prezes.
Dr. Ad. Karwowski, sekretarz.
Dr. Pernaczyński, skarbnik.
Szambelan St. Cegielski, zast. prezesa.
Radzca dr. Chłapowski. A. Chwałkowski.
X. szambelan Kłos.
X. radzca Mojzykiewicz, dziekan.
Napoleon Rutkowski. Bol. Samoliński.
Dr. M. Szulc. Dyr. M. Więckowski.

Duńskie dzieci szkolne strejkują.

W powiecie Hadersleben założono niemieckie szkoły uzupełniające dla uczni rzemieślniczych. Z 40 uczni stawiło się w gminie Scherrebeck tylko 8, reszta nie chce chodzić do tych zakładów germanizacyjnych, narzuconych duńskim obywatelom państwa pruskiego wbrew ich woli. Na razie policya chce złamać strejk perswazyami.

Zabójstwo śp. Gadomskiego.

Przebieg morderczej napaści był następujący:

Około godz. 7 wieczorem mecenas Dębski siedział w swoim gabinecie i czytał, wysławszy służącą do kiosku po pisma wieczorne. Ta wyszła przez drzwi kuchenne, poleciwszy mężowi swemu, który pełni u p. D. obowiązki lokaja, zamknąć drzwi na łańcuch, co też tenże uczynił.

Po małej chwili ktoś do drzwi tych zapukał, a na zapytanie służącego, kto? — odpowiedział mu cienki głos kobiecy, naśladujący głos jego żony. Zdziwiony tak szybkim jej powzotem, nie otworzył drzwi z łańcucha, uchylając je tylko. Wówczas bandyci wsunęli w otwór drąg żelazny i przygotowanemi nożycami przecięli błyskawicznie łańcuch...

Było ich czterech, uzbrojonych w rewolwery...

Wtargnąwszy tym sposobem do mieszkania, jeden pozostał w kuchni przy służącym, trzej zaś udali się w głąb pokojów. Byli snać dobrze obznajmieni z rozkładem, bo od razu dotarli do stołowego pokoju gospodarza, który nie przeczuwając niebezpieczeństwa, czytał...

Przyłożyli mu rewolwery do skroni, zażądali pieniędzy w formie, która tylko dla nich chyba mogła być zrozumiałą.

— Jesteś obrońcą »ochrany«, dawaj pieniądze!

Mecenas Dębski nie stracił przytomności. Broni pod ręką nie miał, widząc jednak przed sobą gołowąsych rabusiów, oznajmił im, że rewolwerów ich się nie boi, na odczepne zaś może im dać to, co posiada przy sobie, tj. kilka rubli. Bandyci się na to nie zgodzili i

domagali się więcej. Wówczas mecenas Dębski wyraził chęć udania się do mieszczącej się w gabinecie kasy, gdzie znajdowała się większa ilość gotówki. W ten sposób pragnął zyskać na czasie i zaalarmować pracującego w głębi mieszkania dependenta, p. Zielińskiego.

Dwóch bandytów udało się z mec. Dębskim, trzeci zaś stanął na czatach w przedpokoju. W tej samej właśnie chwili red. Gadomski zaczął się dobijać do drzwi.

* * *

Gdy padły strzały, bandyci, towarzyszący mec. Dębskiemu, rzucili się do ucieczki, ten zaś, pod pierwszem wrażeniem, nie znając przyczyn kanonady, otworzył okno i wyskoczył na ulicę, na szczęście bez szwanku. Niezwykły ten widok zwrócił uwagę przechodniów, którzy dowiedziawszy się o wszystkiem, stwierdzili, że przed chwilą właśnie wybiegło z bramy kilku młodych ludzi, dość przyzwoicie naogół ubranych, z których jeden chustką tamował jakby krew... Był to najwidoczniej bandyta, raniony przez red. Gadomskiego, co potwierdza brak w przedpokoju śladu drugiej, wystrzelonej przez niego kuli.

* * *

Z czyjej ręki zginął śp. Gadomski? Który strzał go powalił? Oględziny miejsca walki stwierdzają ślady dwóch kul, z których jedna, przebiwszy drzwi mieszkania na wylot, utkwiła w przeciwległym murze klatki schodowej, druga zaś przebiła szybę drzwi, wiodących z bramy na schody i dalszy ślad jej zginął. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, kula ta dosięgła redaktora Gadomskiego, wystrzelona przez bandytę, stojącego, wraz z dwoma swymi kamratami, w bramie, pilnując stróża,

Zakazane wiece.

W Mogilnie miał się odbyć w niedzielę, dnia 14 bm. wiec przedwyborczy na Zofijówce, lecz właściciel odmówił sali na ten wiec. Wiec miał się odbyć zatem na sali prałackiej i to o pierwszej w południe i o 5 po południu. Policya zakazała wieców ze względu na utrzymanie porządku i bezpieczeństwa. — Zakazy wieców się mnożą. — Ciekawi jesteśmy, co odpowie minister spraw wewnętrznych, skoro nasi posłowie zainterpelują go w sejmie w tej sprawie. Może znowu odpowie, że nic o tem nie wie.

* *Wiec »Straży«* odbędzie się w Gostyniu w niedzielę, dnia 14 bm. o godz. 4 w Strzelnicy. Przemawiać będą pp. członek Izby Panów Józef Kościelski z Miłosławia i poseł dr. Zygm. Dziembowski z Poznania.

M Bukowiecki,
starosta »Straży« na pow. gostyński.

* *Wiec* szkolny w Koźminie odbędzie się w niedzielę dnia 14 bm. o godz. 4 po południu na sali p. Karasiewicza (Hotel du Nord).

* *Drugi wiec szkolny* dla parafii ślesińskiej odbędzie się w Nakle na sali p. Grochowskiego w niedzielę, dnia 14 bm. o godz. pół do 5 po południu.

Komitet.

* *Walne zebranie wyborcze* odbędzie się w Pleszewie, dnia 14 go października o godzinie 5 po południu na sali hotelu Wiktorya, na którem zda sprawozdanie poselskie poseł X. prałat dr. Jażdżewski ze Środy. O jak najliczniejszy udział wyborców uprasza Komitet wyborczy na pow. pleszewski

* *Wiec wyborczy* dla powiatu wągrowieckiego odbędzie się w niedzielę, 21 bm. o godz. 3 po południu w Wągrowcu na sali p. Wańskiego, na którym da sprawozdanie poselskie poseł nasz do parlamentu p. Grabski.

Powiatowy komitet wyborczy.

* *Wiec* szkolny w Lubaszu odbędzie się w niedzielę, dnia 28 października o godz. 5 po południu.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Pisma niemieckie ogłaszają listy wymienione pomiędzy księciem Kumberlandem z jednej a cesarzem niemieckim i kanclerzem rzeszy, księciem Bülowem z drugiej strony. Z listów tych wynika, że Prusy księciu Kumberlandzkiemu w sprawie następstwa do tronu brunświckiego żadnych nie poczyniły ustępstw.

— »Vorwärts« donosi, że komitet socyalistów zalecił swym posłom do parlamentu natychmiast po otwarciu sesyi parlamentowej wnieść interpelacyą o drożyźnie artykułów spożywczych i mięsa.

— Składowi, zajęci w Spółkach konsumpcyjnych socyalistycznych, chcą strejkować, ponieważ pensye im płacone wydają im się za niskie. Składowi już latem żądali podwyższenia pensyi, lecz odmówiono im wskazując na lichy obrót w Spółkach, ponieważ teraz obrót się polepszył, żądania swe ponowili. — Dziwnem byłoby to nie zawodnie, gdyby socyalistyczni pracobiorcy zastrejkowali przeciw socyalistycznym pracodawcom.

— Berlin. Prócz ogłoszonych już pamiętników Hohenlohego mają się jeszcze pojawić ustępy, których treść jeszcze większą wywoła sensacyą. Pamiętniki dochodzą do śmierci Hohenlohego, a więc omawiać będą także pogodzenie się Wilhelma z Bismarckiem i historyą ustąpienia Hohenlohego.

Kongres pokojony. W Hadze ma się zebrać w przyszłym roku kongres pokojowy.

Z zaboru rosyjskiego. Łódź, 11 października. Robotnicy strejkujący urządzili tłumne demonstracye z czerwonemi chorągwiami. Wojsko dało salwę do tłumu, zabito pewnego właściciela domu i kilkunastu robotników raniono.

Rosya. Agitacya przedwyborcza w Rosyi rozpocznie się 14 listopada. — Wybory we Finlandyi odbędą się w końcu października. Nowy regulamin wyborczy nadaje prawo wyboru każdemu mieszkańcowi, który skończył 24 r. życia. Prawo wyborcze mają także samodzielne kobiety, spodziewać się zatem można także wyboru kobiet na posłów. — W Finlandyi panuje zupełny spokój.

— Petersburg. Rokowania w sprawie projektowanego ściślejszego porozumienia z Anglią nie są jeszcze ukończone. Faktem jest, że w. ks. Mikołaj Mikołajewicz wraz z Pobiedonoscewem, Ignatiewem i innymi reakcyjnymi mężami stanu sprzeciwia się zbliżeniu do Anglii. Ta grupa liczy jeszcze na rychły odwet względem Japonii i nie chce sobie związać rąk przyjaźnią z Anglią. Decyzya spoczywa w rękach cara, który waha się jeszcze.

Austrya. W Wiesku pod Pardubicami w Czechach zamknięto niemiecką szkołę — Czesi stwierdzają ze zadowoleniem, że to ostatnia z 10 kolonii niem. założonych przez cesarza Józefa II w okolicach Pardubic. — Czesi potrafią niemców połykać. — Pisma niemieckie stwierdzają z żalem, że niemieckie kolonie w Galicyi założone przez Józefa II także rozpłynęły się w żywiole polskim.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 13 października 1906 r.

Uczmy dzieci pisać i czytać po polsku!

* *Ekspedycya nasza* ma na sprzedaż znaczki z pelikanem po 2, 5 i 10 fenygów. Czysty dochód z tych znaczków przeznaczony na cele dobroczynne.

* *Ojciec* zdolnych i pilnych chłopców nie może zapłacić za nich szkolnego i odzywa się z prośbą o pomoc. Na zapytanie nasze wystosowane do osób wiarogodnych, otrzymaliśmy odpowiedź, że warto wesprzeć pilnych chłopców. Składki przyjmuje nasza ekspedycya ulica Wodna nr. 15.

* *Poszukujemy* miejsca dla uczciwego rodaka jako woźnego bankowego lub jako kursora dla towarzystw. Polecony przez nas może w danym razie stawić kaucyą. Bliższych informacyi udzieli redakcya Wielkopolanina, ul. Dolna Wałowa nr. 1.

* *Sędziwa* robotnica, pozbawiona wszelkiej możności zarobkowania, udaje się do publicznego miłosierdzia z prośbą o wsparcie. — Składki upraszamy przesyłać na ręce eksped. Wielkopolanina, ul. Wodna nr. 15.

* *Na chleb św. Antoniego* złożył p.: W. Szulczyński z Tucholi 3,00 mrk. — Razem 75 marek.

* *Ze sprzedaży kart gratulacyjnych i kondolencyjnych* zastępujących telegramy, wpłynęło do kasy za pośrednictwem księgarni p. B. Chrzanowskiego 5 mk., księgarni p. Wiśniewskiego z Gniezna 40 mk., p. St. Szmytkowskiego ze Żnina 4,90 mk., firmy Żychliński z Poznania 30 mk., Chmielewskiego z Jerzyc 20 mk., firmy A. Rose w Bazarze mrk. 97,20. — Razem 197,10 mk.

Dr. Kusztelanowa, skarbniczka,
ulica Ogrodowa 12.

* *Z teatru.* Dziś: Występ pani Jadwigi Turowicz, artystki z Warszawy, w głośnej w całych Niemczech sztuce Wedekinda „Demon ziemi“ (Erdgeist), która w Warszawie, Krakowie i Lwowie miała sensacyjne powodzenie. Zaznaczamy, że „Demon ziemi“ jest utworem nieco drastycznym, przedstawia bowiem kobietę uroczo piękną, wychowaną w nieświadomości moralnej. Temu „demonowi“ poddają się wszyscy mężczyzni działający w sztuce i wszyscy padają ofiarą jej przewrotności. Pani J. Turowicz posiada renomę utalentowanej artystki i w tej roli mieć będzie sposobność ujawnienia talentu i wirtuozostwa aktorskiego. — Niedziela: Po południu o 3 godzinie „Karykatury“. Ceny do połowy zniżone. Niedziela: Wieczorem „Towarzysz pancerny“. — Poniedziałek: „Sprawa w Rosyi“. Po cenach do połowy zniżonych.

* *U pana* Gadebuscha w drogeryi przy ulicy Nowej znaleziono większą kwotę pieniędzy, którą za odpowiednią legitymacyą odebrać można.

* *Wiadomości kościelne urzędowe.* Archidyecezya gnieźnieńska. Najprzew. X. Arcypasterz mianował 1-go sierpnia rb. X. proboszcza Gałeckiego z Sulmierzyc prodziekanem dekanatu krotoszyńskiego. Komendy udzielono: X. prodziekanowi Gałeckiemu z Sulmierzyc na probostwo w Kobylinie cum facultate substituendi X. Kuczyńskiego tamże; X. Kammerowi z Miasteczka na beneficyum w Siedlimowie. Na wikaryaty powołani zostali: X. Kuczyński z Kębłowa na wikaryusza-substytuta do Kobylina; X. Poczta z Rynarzewa na III wikaryusza do Bydgoszczy; X. Kaniewski z Popowa kościelnego na II wikaryat przy kościele

ŚWIAT BEZ SERCA.

201 POWIEŚĆ.

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

— Mam coś lepszego, baronie... ale ty, widzę łatwo o wszystkiem zapominasz! Czy sądzisz, że pan de Sartines nie posłucha z ciekawością epizodów z twojego małżeństwa? Czy sądzisz, że pochwali twój sposób wdarcia się w rodzinę książęcą, czy myślisz, że podstawienie cyganki w miejsce szlachetnej dziewicy, wyda mu się prostą igraszką tylko? Ja wątpię bardzo... a ty?

— Lituję się nad tobą, Perino — odparł Luc — nędzny to wymysł.

— Takie jest twoje zdanie, kochany baronie?

— Podobne oskarżenie nie mogłoby mnie dosięgnąć i zamiast mnie poprowadzić do Chatelet, ciebieby zaprowadziło do Salpetrière, jako waryatkę. Bo wymyślona twoja historya uznanąby została za romans nieprawdopodobny. Nikt w świecie nie uwierzyłby w zadziwiające podobieństwo Carmeny z Janiną. Ja wcale się ciebie nie boję. Gadaj sobie.. pozwalam ci... co ci się żywnie podoba. Wiesz tak dobrze, jak i ja, że podobna potwarz nic nie znaczy bez stanowczych dowodów.

— Dostarczę tych dowodów.

— Zkąd?

— Mam je w ręku.

— Nie wierzę.

— Powtarzam ci, że je mam w ręku.

— Kłamstwo! Jedynym dowodem mogłaby być tylko Janina... a Janina nie żyje.

— Mylisz się, kochany baronie. Janina de Simeuse żyje.

— Perino pamięć twoja cię myli — nie pamiętasz, że kazałaś mi udeptać grób nieszczęśliwej w parterowej sali czerwonego domu?

— Próżny grób deptałeś, mój drogi. Gdyby Janina umarła, pokazałabym ci była jej zwłoki, zachowałam broń, abym mogła cię zgubić, dowód, którym mogłabym cię ugodzić w potrzebie. — Łańcuch, jaki nas wiąże silniejszym jest, niż kiedykolwiek. Jeżeli nie wierzysz moim słowom, chodź, a zobaczysz w moim domu córkę Simeusów.

Keryean zachwiał się trochę. Znał Perinę i znał jej niewyczerpane sposoby piekielne, zaczął więc wierzyć, że prawdę mówi. Jest więc na łasce i niełasce zupełnie bezbronny. Musiał rozkazów jej słuchać jak dawniej. Jednakże próbował się jeszcze bronić.

— Wierzę ci — rzekł — ale wiem i to także, że nie możesz użyć przeciwko mnie tego dowodu.

— Któż mi tego zabroni?

— Twój własny interes.

— Jakto?

— Oskarżając mnie, oskarzysz się sama także; chcąc mnie zgubić, zgubiłabyś się także sama. W dniu, w którym ścięłoby głowę baronowi de Keryean, wiedźma zostałaby żywcem spalona, albo powieszona.

Perina wzruszyła ramionami.

— Wybij sobie z głowy te brednie, kochany baronie — powiedziała — nie będę ani spaloną ani powieszoną. Za to, że pomimo pogróżek barona de Keryean, ocaliłam i schroniłam córkę księcia i księżnej de Simeuse, za to, że wyprowadziłam na światło dzienne zbrodnie i intrygi spodlonego młodzieńca, za to z pewnością byłabym wynagrodzoną, a nie ukaraną. Nie stos by mi, ale owacye urządzono.

Perina miała racyą, mówiła niezaprzeczoną prawdę.

Luc zrozumiał i poczuł się zwyciężonym.

— Silniejszą jesteś odemnie — szeptał przygnębiony — ustępuję ci zatem. Rozkazuj, a będę ci posłusznym.

— Nie możesz zrobić inaczej.

— Cóż zatem mam zrobić? Proszę, objaśnij mnie o tem.

— Najprzód i przedewszystkiem potrzeba jest zwiększyć majątek, jaki posiadasz, bo majątek to szczęście, to wszystko. Oprócz miliona, jaki posiadam, wniosę ci jeszcze dwa miliony inne... będziemy mieli zatem w świecie pewną poważną pozycyą.

Dwa miliony — powtórzył de Keryean.

— No tak. Czyż więc nie taką cyfrę stanowi majątek de Simeusów? Twoja żona odziedziczy po rodzicach, ty odziedziczysz po żonie.

— Oh! ileż tych zbrodni! — mruknął de Keryean.

— Konieczne są. Zresztą czyż ty kiedykolwiek cofasz się przed zbrodnią? Przypomnij sobie markiza de la Tour Landry, pana de Jussac, przypomnij sobie adjutanta Bandrilla i René de Rieux. Przypomnijno sobie dobrze to wszystko.

— Wiele wiesz, ale tego nie wiesz — przerwał de Keryean, któremu zimny pot wystąpił na skronie — tego nie wiesz, że René że Rieux, lubo miałem go za zabitego, żyje. Był tu przed chwilą w kostyumie czarnego pokutnika. Wie wszystko... a przynajmniej się domyśla i powiedział do Carmeny: Nie jesteś Janiną de Simeuse...

— Tem bardziej potrzeba nam skończyć z tą rodziną. Markiz może mieć podejrzenia jedynie, a podejrzeniami nic nam nie zrobi. Postaramy się zresztą skoro byłeś tak nieszczęsnym, iż nie położyłeś go trupem, aby złe naprawić. Weź te dwie flaszeczki... ta, co zawiera płyn czerwony, posłuży do uczynienia sierotą Janiny, ta druga z płynem bezbarwnym, usunie jedyną poważną do naszego małżeństwa przeszkodę, dozy są dokładnie zastosowane, za dwa miesiące, książę i księżna będą już na lepszym świecie, później pozbędziemy się Carmeny. Zniknie wolno, bez żadnych cierpień, będziesz wolny... będziesz bogaty... Trzy miesiące przepędzisz w żałobie, za sześć nową panią baronową de Keryean wprowadzisz do hotelu Djabelskiego.

— A z Janiną, z prawdziwą Janiną, co się stanie?

— W godzinę po uroczystości, która mi nada tytuł i nazwisko, nie będziesz już potrzebował się obawiać Janiny. Będzie to mój prezent ślubny dla ciebie. Wszystko zatem ułożone. Zgadzasz się ostatecznie na to wszystko?

— Muszę!

— A kiedy działać zaczniesz?

— Zaraz jutro.

— Nie pomyl się tylko z flaszeczkami, boby to było okropne.

— Nie podobna się wszak pomylić, czerwony płyn dla księcia i księżnej, biały dla Carmeny. Wszak prawda?

— Prawda.

Perina założyła z powrotem maskę i owinęła się w czarne, szerokie domino, pozostawione w buduarze przez kogoś z gości.

— Teraz, mój kochany — rzekła, kładąc nacisk na każdem słowie — nie będę przeszkadzać ci w twojej zabawie, podaj mi ramię, ażebyś odprowadził mnie aż do przedpokoju.

Wyszli z buduaru.

Zaledwie postąpili kilka kroków, właścicielka Czerwonego domu wysunęła rękę z pod ręki barona, zamieszała się w tłum gości i zniknęła z oczu de Keryeana.

Za chwilę opuściła hotel.

[Ciąg dalszy nastąpi].

św. Trójcy w Gnieźnie; X. Kienz z Osieczny do Pakości. Administracyą probostwa farnego w Bydgoszczy powierzono X. wikaryuszowi Jagielskiemu tamże. Archidyecezya poznańska. Najprzewielebniejszy X. Arcypasterz mianował: X. Guzikowskiego, wikaryusza archikatedralnego w Poznaniu, nauczycielem śpiewu w seminaryum duchownem w Poznaniu. Kanoniczną instytucyą otrzymali: X. Tomaszewski, wikaryusz archikatedralny i prokurator seminaryum duchownego w Poznaniu, na beneficyum w Bukownicy; X. Beyer, komendarz w Zbąszyniu, na tamtejsze probostwo, a X. Krześkiewicz, komendarz w Usarzewie, na tamtejsze beneficyum. Komendy udzielono: X. Prandkemu, plebanowi w Śmiłowie na probostwo w Wałczu: X. Steinmetzowi, wikaryuszowi z Leszna, na probostwo w Osiecznie, X. Gapczyńskiemu, wikaryuszowi przy kościele Bożego Ciała w Poznaniu, na beneficyum w Rogoźnie; X. Thielemanowi, plebanowi w Melentynie, na plebanią w Trzebiszewie; X. Geringowi, wikaryuszowi w Biedrzewie na beneficyum w Melentynie. — Administracyą parafii w Siedlcu, dekanatu kostrzyńskiego, powierzono księdzu Włodarczykowi, administratorowi w Bukownicy. Na wikaryaty powołano: X. Meisnera, wikaryusza z Babimostu, na IV wikaryat przy archikatedrze w Poznaniu, X. Rucińskiego, wikaryusza z Gniezna, na III wikaryat przy kościele św. Marcina w Poznaniu, X. Orańskiego, wikaryusza z Buku, na II wikaryat przy kościele Bożego Ciała w Poznaniu, X. Niedźwiedzkiego, wikaryusza z Pakości, do Leszna, X. Mrugasa, wikaryusza z Potulic, do Babimostu, X. Zajączkowskiego, mansyonarza z Ponieca na II wikaryusza do Buku, X. Nowickiego, wikaryusza z Boruszyna, do Bledzewa, X. Powela, wikaryusza z Rogoźna, do Potulic, X. Grühna, wikaryusza z Trzebiszewa, do Rydzyny.

* *Wystawa robót kobiecych.* Osobom interesowanym przypominamy, że wystawa robót kobiecych odbędzie się w początku grudnia.

* *Poznań.* (Urząd stanu cywilnego z dn. 12 października 1906 roku.) Zapowiedzi: Kancelista E. Zboralski z G. Friemann. Kupiec K. Schulz z St. Stanke. Robotnik Stef. Dochniak z M. Springer. Kupiec A. Pietsch z Fr. Förster. Mularz A. Pracharczych z R. Kaźmierczak. Robotnik Fr. Kruk z St. Jankowiak. — Śluby: Robotnik St. Powoński z H. Glińską. Dzierżawca dóbr T. Prabucki z Ojcumiłą Kusztelan. Mularz K. Przybylski z Wł. Schneider. Robotnik M. Urbański z El. Zwiernik. — Urodziny. Syna: Robotnik Ign. Kaczmarek. Robotnik W. Tobolewski. Robotnik Ign. Garczarek. Kupiec J. Förster. Mularz J. Braun. Mularz Józ. Dubisz. Robotnik J. Gałęski. Sekretarz cła P. Toubert. Niezamężna G. i P. — Córkę: Blacharz K. Chmielewski. Ślusarz Stef. Kaczmarek. Mularz M. Białecki. Nadporucznik W. Werner. Robotnik J. Woźniakowski. — Niezam. S. F. i W. — Umarli: Kasztelan W. Jordan 52 lata. Zamężna O. Genrich ur. Schlinke 41 lat. Wł. Krawiec 7 lat 3 mies. 25 dni. Ewa Kaczmarek 4 godz. K. Stręcki 3 lata 9 mies. 10 dni. M. Barański 10 dni. S. Szczepaniak 10 mies. 27 dni.

* *Sprostowanie.* W nr. 233 z piątku d. 12 bm. zakradła się pomyłka drukarska. Na drugiej stronie w drugim łamie, we wierszu dziewiątym ma być: My z „piasków“ brandenburskich, a nie z „prusaków.“

* *Wieczornica* „Wyzwolenia“ odbędzie się w niedzielę, dnia 14 bm. na sali Dominikańskiej w Poznaniu o godzinie pół do 8 wieczorem punktualnie. Program bardzo urozmaicony: przedstawienie, śpiewy, deklamasye itp. Wstęp wedle miejsc: 50, 30 i 15 fen. Bilety nabyć można od 7 przy kasie na cali. Kto chce niedzielny wieczór spędzić przyjemnie i wesoło, niech przybędzie na wieczornicę. O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

* *Polecamy* niniejszem firmę pana St. Politowicza, na św. Marcinie nr. 13, — który przejął drogą kupna od pana Anderscha handel towarów kolonialnych, łakoci, win i cygar na co zwracamy szczególną uwagę na ogłoszenie w dzisiejszym numerze.

* *Zwracamy* uwagę na anons pp. Kaźmierza Białasika i Antoniego Bartoszaka, którzy tu w Szamotułach otworzyli fabrykę sztucznego miodu, jako i import prawdziwego miodu, polecamy to nowe polskie przedsiębiorstwo łaskawym względom szanownych czytelników.

* *Wilda.* Nauczyciel gimnazyum realnego p. Gaertig odsprzedał ze swej posiadłości na Wildzie, przy ulicy „Hohenlohe“ 900 kwadr. metrów po 35 mk. metr.

* *Główna* pod Poznaniem. Wakacye szkólne przedłużono o 2 tygodnie dla panujących w gminie chorób dyfteryi i szkarlatyny.

* *Starzyny* pod Poznaniem. Gospodarzowi Antoniemu Janickiemu uciekł jednoroczny kasztanowaty źrebiec.

* *Choroba trychin* w Prusach zmniejszyła się znacznie. W roku zeszłym zrewidowano 10 milionów 346,429 świń na trychiny, — a pomiędzy niemi było 737 trychinowatych. — W roku 1900 wykryto 1415 trychinowatych świń. Najwięcej było w obwodach rejencyjnych poznańskim, bydgoskim, wrocławskim i opolskim.

* *Buk.* Czytaliśmy w nr. 222 „Wielkopolanina korespondencyą pod nagłówkiem „Policya nie szanuje świąt katolickich“, jest to przykrem dla każdego człowieka zachowującego przykazania kościelne. Lecz jakiego użyć wyrazu, przeciw polskiemu panu, który jakoby na urągowisko całemu miastu, pozwoli swoim ludziom dominialnym w niedzielę różańcową zwozić perki z pola fornalkami, nawet przez miasto, czy to już niepodobno na ćwierć dnia w sobotę dać ludziom furmanki, ażeby święta nie gwałcili? — Niechaj wie o tem, że ludzie oburzają się na to nieuszanowanie świąt.

* *Do Kościana* nakazano udać się nauczycielom Rachwalowi z Nochowa, Freyerowi z Chomencic, Ottowi z Roszek, Eichowi z Kaliszkowic i Solfowi z Ruska. Widocznie to siły wypróbowane w szerzeniu kultury. Czy im się uda na zawsze wśród dzieci ustalić miłość do tej kultury? Wątpimy bardzo!

* *Srem.* Pan K. Krajewicz otworzył w mieście skład płócien, bławatów i drobnych (nie krótkich, jak niemiec mówi: „kurze“) towarów. Polecamy go mieszkańcom, a zwłaszcza w okolicy zamieszkałym szanownym gospodyniom, które dotąd nawykły swym groszem „tuczyć“ tych, co na naszą szkodę i krzywdę zawsze przeciwko nam działają. Liczne rodziny żydowskie, dorobiwszy się w Śremie ciężkiego grosza, żyją teraz bez troski we Wrocławiu i Berlinie bez pamięci, że ten grosz na polakach zdobyty.

* *Trzcianka.* Stróż kolejowy Wilhelm Karp otrzymał nakaz pilnowania w nocy we wtorek toru, w czasie przejazdu cesarza Wilhelma. Gdy ów pociąg dworski przeszedł — postąpił Karp dalej na drugi tor, gdy pociąg w przeciwnym kierunku pędził całą siłą pary. Najechał go ów pociąg i zabił na miejscu. — Karp miał lat 50, pozostawił wdowę z pięciorgiem dzieci

* *Łekno.* Pewien rzemieślnik podjął się pracy u niemca, kolonisty, — atoli znalazł się polak, który ze złośliwości osobistej, doniósł o tem urzędnikowi komisyi kolonizacyjnej. Takiego denuncyanta powinni obywatele omijać i nim się brzydzić.

* *Kępno.* Dzieci bawiące się zapałkami spowodowały dwa pożary. — Jeden w Koczanowicach, gdzie spaliła się stodoła pełna zboża i paszy kowalowi Arndtowi. Drugi pożar był w Borkowicach, gdzie sie spaliła stodoła gospodarza Burego. Budynki i zapasy żniwne były bardzo nisko zabezpieczone — a w Koczanowicach tylko stodoła i to bardzo nisko, a zboże wcale nie! Wielkie to niedbalstwo wobec niskich opłat na takie zabezpieczenie!

* *Kępno.* Panu Grabskiemu z Rzetni, — który świeżo oświadczył, że Rojów do niego nie należy, więc przejściu jego w obe ręce przeszkodzić nie może i przytem oburzał się na robione mu przycinki, stawia „Gazeta Ostrowska, następujące pytania: Kto rozparcelował trzy czwarte Szklarki myślennickiej, którą p. Grabski również otrzymał w spadku po śp. Wężyku, między niemców? Kto sprzedał lasy rojewskie, prawie za bezcen żydom? Kto dopuścił, że Birżew, dewniejsza własność pana Grabskiego, na której pan Grabski miał jeszcze zahipotekowaną większą sumę, przeszedł w ręce kolonizacyi? Co na to pan G. z Rzetni?

* *Z Janowa* pod Koronowem nadesłał p. Sampławski list do redakcyi „Lecha“, pełen nieładnych wyzwisk na korespondenta, który doniósł, jakoby kolonizacya na około jego majątku się kręciła. Nic w tym artykule nie było obraźliwego, — tylko przestroga. Pan Sampławski twierdzi, że nigdy majątku swego w ręce wrogie nie sprzeda, ale nie dozwala opieki komukolwiek nad sobą! Twierdzenie to przed laty 50 mogło było być trafnem, bo gdy obywatel sprzedawał majątek, to on szedł po większej części w ręce polskie. — Dziś w tych zmiennych stosunkach każde gospodarstwo rolne, oraz każdy majątek większy ziemski stoi pod opinią i kontrolą publiczną, bo ta część naszej wspólnej ojcowizny, która daje dalsze istnienie żywiołowi polskiemu — a z majątkiem tym powiązany jest los licznych rodzin polskich robotniczych. Takich gróźb zatem wyrażać nie wolno.

* *Jutrosin.* Aptektę nabył pan Wacław Morawski.

* *Ostrzeszów.* Staraniem X. Króla powstało w mieście „Tow. Samopomocy Naukowej“ dla młodzieży męskiej. Prezezem jego jest mecenas Radziszewski. Podobne Towarzystwa żeńskie już w mieście istnieje.

* *Krotoszyn.* W miejskim lesie schwytano 67 żmij. Wydział powiatowy płaci za każdą 50 fen. Chodzi o to, aby je zupełnie wytępić, gdyż są ciągłem niebezpieczeństwem dla chodzących boso.

* *Katowice.* Mecenas dr. Seyda zwołał zebranie mężów zaufania celem założenia „Straży,“ która odbyło się na sali „Reichshalle.“ Zebranie to odbyło się z wiedzą burmistrza Pohlmanna, ale ten na sądzie zeznał, że sobie tej sprawy nie przypomina. Skutkiem tego zeznania skazał sąd ławniczy dr. Seydę na 75 mk. grzywien.

* *Sopoty.* Pewien robotnik z gazowni naprawiał rurę gazową i ukończywszy robotę, wyszedł zapomniawszy zamknąć kurek od gazometru. W pokoju tym mieszkała samotna pani. Poczuła ona niezadługo silny ból głowy, ale mając katar nie czuła gazu. Kiedy po pewnym czasie przyszła do niej osoba w odwiedziny, zastała ją leżącą na ziemi, bez przytomności. Gość ten zaraz otworzył okna i tem ją uratował, ale dopiero po 3 dniach odzyskała przytomność. Niechaj to będzie przykładem, a zwłaszcza tam, gdzie małe dzieci w rodzinie, które lubią i taką zabawkę z zapalaniem i gaszeniem ognia w kuchni gazowej.

* *Estonia.* Junkrowie niemieccy wytoczyli proces redaktorowi pisma „Vorwärts“ za to, że posądzał junkrów o rozmyślne podpalania starych budynków gospodarczych, by za nie uzyskać asekurowane sumy. Wnieśli oni o wynagrodzenie 144 tys. marek szkody, jaką przez to posądzenie ponieśli. Jak czytamy, „Vorwärtss“ zapowiada ciekawe wyjaśnienia w tym procesie, ciekawym też będzie wynik tego procesu.

* *Szczecin.* Rodakom Szczecina i okolicy donosimy niniejszem, że w niedzielę dnia 14 października odprawi się w tutejszym kościele farnym polskie nabożeństwo rano o godzinie 7 i pół. Od dnia tego począwszy, odbywać się będą polskie nabożeństwa regularnie co 1 (3) tygodnie, a więc 4 i 25 listopada, dn. 16 grudnia rb., 6 i 27 stycznia, 17 lutego, 3 i 24 marca r. p. itd. Obowiązkiem jest każdego tutejszego rodaka i każdej rodaczki nietylko sami na te polskie nabożeństwa punktualnie i regularnie uczęszczać, ale i też wszystkich swoich znajomych o ustanowieniu tych nabożeństw uwiadomić. Za komitet

Stanisław Mocek.

* *Kalendarz.* Niedziela, 14 października rb. Kaliksta pap. Wschód słońca o godz. 6, min. 24, zachód o godz. 5 minut 7.

Poniedziałek, dnia 15 bm. Jadwigi wd.

Ruch w Towarzystwach.

* *W niedzielę,* dnia 14 bm. odbędzie się zebranie filii Pol. Zw. Zawodowego w Poznaniu cieśli, o godzinie pół do 1 w lokalu San Remo p. Kubickiego, Wielkie Garbary 44.

Zarząd.

* *Zwyczajne* zebranie Towarz. sług składowych „Oświata“ odbędzie się w niedzielę, dnia 14 bm. o godz. 5 i pół po poł. w lokalu pana Strzeleckiego przy Nowym Rynku. Na porządku obrad ważne sprawy.

Zarząd.

* *Zwyczajne* zebranie wydziału szewskiego z łona katol. Tow. Rzemieślników polskich w Poznaniu odbędzie się w niedzielę dnia 14-go bm. o godz. 8 wiecz. na sali Domu Katolickiego. Na porządku obrad wykład i sprawa kroju. Zarząd.

* *Cwierćroczne* walne zebranie katol. Towarzystwa Rzemieślników polskich w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek dnia 15 bm. o godz. 8 i pół na sali Domu Katolickiego. Na porządku obrad wykład p. mecenasa Drwęskiego na temat: „Z dziedziny prawa przemysłowego“, sprawozdanie zarządu i inne ważne sprawy. — Z powodu rewizyi będzie biblioteka w niedzielę zamkniętą. — Z powodu zmiany woźnego, prosimy tych członków, którzy zalegają z składkami, a nie chcą być z listy członków skreśleni, o podanie swych adresów do prezesa p. Fr. Węcławskiego ulica Berlińska nr. 3. albo do sekretarza pana Zamiary, ulica Długa nr. 4, I piętro.

Zarząd.

* *Kwartalne* zebranie cechu garncarskiego odbędzie się w niedzielę dnia 14 października bm. przed południem o godz. 11 w hotelu saskim. Zarząd.

* *Zwyczajne* zebranie Tow. czeladzi szewskiej pod wezw. św. Jacka w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek, 15 bm. o godzinie 8 wieczorem w lokalu pana Kierulskiego.

Zarząd.

* *Zwyczajne* zebranie Tow. polsko-katol. Termlnatorów pod wezw. św. Alojzego w Poznaniu odbędzie się w niedzielę dnia 14 bm. o godzinie w pół do 3 w domu św. Józefa. Na porządku obrad wykład i inne sprawy.

Zarząd.

* *Główna.* Zwyczajne zebranie Katolickie Tow. Przem. odbędzie się w niedzielę, d. 14 bm. o godz. 7 wieczorem w lokalu posiedzeń. Na porządku dziennym: Odczyt.

Zarząd.

* *Pier...* lekcya damskiego fryzowania odbędzie się w poniedziałek, 15 bm. o godz. 9 na sali Hotelu Saskiego, Wrocławska nr. 15. Panie oraz panienki, któreby chciały służyć, jako (Modele), prosimy także o przybycie za dobrem wynagrodzeniem. Zarząd.

* *Górczyn.* Zwyczajne zebranie filii mieszanej P. Z. Z. w Górczynie odbędzie się w niedzielę, dnia 14 października o godzinie 12 w południe na sali p. Hoffmanna.

Zarząd.

* *Gułtowy.* Towarzystwo Kat. Robotników polskich w Gułtowach urządza w niedzielę dnia 14 października na sali p. Piątkowskiej teatr amatorski jako powtórkę „Janek z pod Ojcowa“ i „Kominiarz i Młynarz“. Z powodu niesprzyjającego powietrza dnia 7 bm. nie mogły sąsiednie Tow. brać udziału, więc teraz o liczny udział uprasza

Zarząd.

Obrona Prawna.

* *Panu* J. N. D. odpowiadamy. Skoro koń Pana mularza skaleczył, to Pan musisz zapłacić poniesioną szkodę i koszta leczenia, a skoro te ostatnie kasa chorych wyłożyła, to musisz Pan jej koszta powrócić.

Od Redakcyi.

* *Panu* F. R. z W. w odpowiedzi donosimy, że nie możemy korzystać z jego oferty.

* *Panu* R. H. w St. oświadczamy, że „Wielkopolanin“ podobnych osobistych zaczepek zamieścić nie może.

Od Ekspedycyi.

* *Pana* ? w Steigrad (Unstrut), który zamówił „Boże bądź miłościw“, „Bajarza“ itd., prosimy o podanie nazwiska, gdyż karta przyszła bez podpisu.

Ostatnie wiadomości.

Wiec szkólny w Koźminie zakazany.

Poznań, dnia 12 października 1906 r.
(Urzędowe notowanie miejskiej komisyi targowej na targu zbożowym.)

Za 100 kilogramów:

	towar piękny	średni	pośledni.
Pszenica	17,60	17,30	16 60
Żyto	15,40	14,80	14,20
Jęczmień	15,90	14,70	13,70
Owies	15,—	14,20	13,60

Poznań, dnia 12 października 1906 r.
(Urzędowe sprawozdanie targowe komisyi targowej miasta Poznania).

Inne artykuły:		najwyższa	najniższa.	przeciętna.
		mk.	mk.	mk.
Słoma szczepkowa	za 100 klg.	4,50	3,50	4,—
Siano	„	5,50	4,—	4 75
Ziemniaki	„	3,—	2,60	2,80
Wołowina od łopatki	za 1 klg.	1,60	1,40	1,50
Wołowina od brzucha	„	1,50	1,40	1,45
Wieprzowina	„	1,80	1,60	1,70
Cielęcina	„	1,80	1,60	1,70
Skopowina	„	1,80	1,60	1,70
Słonina	„	1,80	1,60	1,70
Masło	„	2,60	2,20	2,40
Łój wołowy	„	1,40	1,20	1,30
Jaja	„	2,60	2,20	2,40

Giełda wrocławska, dn. 11 października rb.
Za 100 kilogramów.

	dobry towar najw. cena mark.	średni towar najw. cena mark.	poś. towar najw. cena mark.	towar najw. cena mark.
Pszenica biała	18 10	17,70	17,60	17,30	17,20	16 —
„ żółta	18,—	17,60	17,50	17,20	17,10	15,90
Żyto	16,10	15,50	15,40	15,20	15,10	14 90
Jęczmień	13,50	13,10	13,—	12,60	12,50	12
Owies	15,—	14,60	14,50	14.30	14,20	13,80
Groch Wika	20,—	19,	18.—	17,—	16,—	15,—
Groch mały	18,—	17,50	16,50	15,—	14,50	13,—

Bydgoszcz, dnia 11 października rb. [Sprawozdanie Izby handlowej]. Pszenica — 171— mk. — Żyto wedle gatunku 127—148 mk. — Jęczmień podług gatunku 136—142 marek. Towar dla browaru 152—160 marek. — Groch na pasze 143—178 marek, do gotowania 168—181 marek. — Owies 139—147 marek.

(Nadesłano.)

Wysokie ceny masła w gospodarstwie domowem coraz więcej ciążą. To też gospodynie umieją sobie radzić i używają „Mohra“ Margaryny, która zupełnie zastępuje masło a przy tem ma tę zaletę, że jest o 40 procent tańszą a w smaku i wyglądzie zupełnie się równa masłu. Za bezbłędną jakość „Mohra“ w kartonie, którą nabyć można we wszystkich składach kolonialnych, gwarantuje firma A. L. Mohr, Towarzystwo akcyjne w Altonie-Bahrenfeld tak, że we wszystkich opakowaniach kartonowych podaje datę, do którego czasu towar się trzyma świeżym.

Fabryka papierosów i tureckich tytuni
„WULKAN“
I. F. J. Komendziński w Dreźnie
zwraca Szanownym Amatarom łaskawą uwagę na swoje papierosy i tureckie tytunie, które w wszystkich główniejszych odnośnych handlach są do nabycia.

Dnia 12-go października zasnął w Bogu opatrzony św. Sakramentami mój najdroższy mąż ś. p.

Edmund Mielcarkiewicz

były urzędnik gospodarczy.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy Domu św. Józefa odbędzie się w poniedziałek o godzinie 4-tej, o czem krewnym i znajomym, prosząc o modlitwę za duszę Zmarłego, donosi w ciężkim smutku pogrążona

żona, matka i rodzeństwo.

Dnia 10 bm. o godz. 1/2 2 rano zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa, nigdy nieodżałowana matka ś. p.

Stanisława Okoniewska

z domu Janiszewska

długoletnia dzierżawczyni ogrodu Strzeleckiego na miasteczku. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 14 bm. o godz. 1/2 5 po południu od Przemienienia Pańskiego, plac Bernardyński, o czem krewnym i znajomym donoszą ciężko strapieni

dzieci i wnuki.

P. P.

Kupcom i Szanownej Publiczności jak najuprzejmiej donosimy **że z dniem 15 bm. otworzyliśmy** w własności naszej **w Szamotułach** pod firmą 6537

„Swojska"

fabryka stucznego jako i import prawdziwego miodu.

Prosimy o łaskawe poparcie naszego nowego w tej dziedzinie przedsiębiorstwa polskiego, ręcząc za doborowy towar i rzetelną usługę.

Z wysokim poważaniem

Kazimierz Białasik, Antoni Bartoszak.

S. B. Na liczne zapytania niniejszym odpowiadam, że z wyrobem innych artykułów rozpoczniemy, kiedy potrzebne jeszcze przebudowania ukończone będą.

Szanownej Publiczności miasta Poznania i okolicy donoszę jak najuprzejmiej, iż z dniem dzisiejszym przejąłem **handel towarów kolonialnych, łakoci, win i cygar**

pana T. Anderscha, Poznań, św. Marcin 13.

i takowy pod moją firmą

St. Politowicz,

Poznań, św. Marcin 13,

prowadzić będę.

Usilną zasadą moją będzie, li tylko dobremi towarami przy rzetelnej obsłudze Szanownej Klienteli służyć

Proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa, kreślę się z wysokim szacunkiem oniżony

Stefan Politowicz.

A. Denizot,

Właściciel szkółek,

Poznań W. 3.

poleca do jesiennego sadzenia:

Drzewa i krzewy owocowe. Drzewa i krzewy ozdobne. Drzewa alejowe.

Wysadki na żywopłoty i t. d. i t. d.

Cennik ilustrowany na rok 1906/7 już wyszedł z druku i wysela się na żądanie darmo i bezpłatnie

Adres: **A. Denizot, Poznań (Posen) W. 3.**

Świeżą, większą przesyłkę damskich paletocików

kaftanków, peleryn, bolero, oraz spódnic kostyumowych

6493 odebrał i poleca

po najniższych stałych cenach

K. Siuchniński,

handel bławatów, bielizny i konfekcyi damskiej

Poznań, Stary Rynek nr. 72.

Kaszel!

Kto na niniejsze nie zważa, sam sobie szkodzi!

Kaisera karmelki piersiowe lepiej smakujący ekstrakt słodowy, przez lekarzy wypróbowane i polecane przeciwko kaszlowi, chrypce, katarowi, zaflegmieniu i katarowi krtani, 5120 notar. poświadcz., świadectwa udowadniają, że to zawierają co przyrzekają. Paczka 25, puszka 50 fen., u firm: H. Grüder, Drogerya w Poznaniu, P. Wolff, Drog. w Poznaniu, pl. Wilhelmowski 3 I. Schmatz, Drog. w Poznaniu, ul. Fryderykowska 15. Flora Drogerya przedtem F. G. Fraas Nast., E. Brecht Wwa. L. Eckart Drogerya w Poznaniu, św. Marcin 14. W. F. Meyer & Co., wł. Max Schmelzer, pl. Wilhelm. 2. B. Glabisz, św. Marcin. J. N. Leitgeber. El. Rattor I. Langner. Fr. Horaziak, ul. Moltkego 22. J. Czepczyński, Central. Drog. w Poznaniu, St. Rynek. F. G. Fraas Nast., wł. P. Schulz, ul Szeroka 14. J. Jankowski, Jerzycka Drog., ul. Jadwigi 11, filia ulica Wodna 13. W. Gabrvelewicz w Poznaniu, św. Marcin 76 B. Goebel w Pozn., ul. Berlińska. S. Dressler. Środka, Drog. I. Lewin, Drogerya Buk. W. Hundt, wł. Berta Hnndt, Swarzedz. K. Kubicki w Środzie. Leon Linetty w Odolanowie. W. Bnschke w Kobylinie, Jan Nepom. Malinowski w Kobylinie. S. Rachmiel, Czempin. (6523

Wilhelmshöhe

św. Łazarz, ul. Augusty 22.

Co niedzielę

koncert

początek o godz. 4,

wstęp 10 fen., dzieci bezpłatnie.

Na porę zimową

poleca: [6479

Jupy ciepłe, spodnie, ubiorki dla dzieci. Paletoty, — trykotaże, sukienki dziecięce, koszule męzkie i damskie, chustki, — pończochy, towary krótkie itd.

J. Nowaczyk,

Grodzisk,

Stary Rynek nr. 38.

Dobrze zaprow. interes

w dolnej części miasta z powodu przeprowadzki jest tanio na sprzed. Gdzie? wskaże ekspedycya Wielkopolanina pod nr **6521.**

Cegielnia

z pierścieniowym piecem jest do wydzierżaw, od 7 lat. zaprowadz., z pow. objęcia własnej. Zgłoszenia:

J. Nawrot. [6525

Pilz Vorwerk b. Lissa i. P.

Wystawne okno z ruletą oraz szklane drzwi także z ruletą i 3 pudłowe okna ze szkłem prawie nowe, tanio na sprzedaż. 6494

Górski, ul. Strzelecka 9.

Hotel z zajazdem

i wielkim ogrodem do zabaw, najstarszy na miejscu, w najlepszem położeniu i w powiększającym się mieście Księztwa, dotychczas w polskich rękach, jest z rąk niamieckich pod bardzo korzystnemi warunkami zaraz na sprzedaż Tylko piśm. zgł. przyjm. eksp. Wielk. pod nr. **6511.**

Do sprzedania

mam jeszcze kilka **okiennic** z jednej strony okute blachą 1,00 lub 1.20×2,10 mtr., **kilka drabin** dla przedsiębiorców malarskich, **wózek ręczny** o czterech kołach 10–15 ctr., wszystko w zupełnie dobrym stanie za cenę wartościową.

Poznań W. 7 6503

ul. Łazarza 50 I na lewo.

Interes wikt.

w dobrym biegu jest z powodu choroby zaraz tanio na sprzedaż, dzierżawa miesięczna 25,00 mk.

Zgłoszenia przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **6517.**

Kanapa i 2 fotele używane tanio do sprzedania, wiadomości **ul. Strzelecka 31, I p. Małkowski.** (6492

Der kleine Rechtsanwalt.

Dzieło to w **języku niemieckim** zawiera dokładne wskazówki dotyczące procesu cywilnego i karnego, jak bronić się przed sądem, jak skarżyć, jak ściągać pretensye od dłużników, jak można bez adwokata zastąpić się przed sądem (o ile to jest dozwolonem) w sprawach **cywilnych i karnych** wraz z wielu formularzami do skarg i t. d. dalej obliczenie **ile się płaci kosztów sądowych** itd.

Niezbędne dla każdego!

Poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński,

Poznań-Posen.

Dominium Konarzewo

(pow. zach. Poznański) wydzierżawi na dłuższe lata (6488

ogrody warzywne, sady i aleje owocowe.

Zgłoszenia przyjmuje

Zarząd dóbr.

Pokoik

dla sam. osoby zaraz lub później do wynaj. **ul. Strzelecka 3 I pt. l.**

Pokój mebl. z frontu (lub bez mebli) dla pań do wynajęcia od zaraz. Narożnik **Starego Rynku i ul. Wodnej 1, II.**

Przyjmuje 5528

dzieci na wychowanie.

Ul. Kwiatowa 6. II na l. w p.

Przemysłowiec w 35 roku życia, posiadający bardzo dobrze zaprowadzony interes w własnym nowo wybudowanym domu w średniem mieście powiatowem, szuka na tej drodze

towarzyszki życia.

Panienki lub młode wdowy, którym zależy na spokojnem życiu domowem, posiadające parę tysięcy marek gotówki, która pozostanie w Banku, raczą swe oferty i fotografie z całem zaufaniem nadesłać do eksp. Wielkop. pod nr. **6497.**

Dyskrecya ścisła rzecz honorowa.

Żony.

Wdowiec w sile wieku, rzemieślnik, 5 lat samodzielnie pracujący, przytem posiada interes krótkich towarów i galanteryjny 6 lat pod pewną firmą prowadzony, poszukuje **żony.** Panny w starszym wieku dobrego usposobienia i energiczne z małem kapitałem bez domowej wyprawy będą łaskawe z zaufaniem się zgłosić piśmiennie do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **6535.**

Ogrodnik żonaty

38 lat stary, obeznany w wszelkich robotach ogrodu poszukuje posady od 1 stycznia 1907. Zgł. proszę nadesł. posteresł. **A. B. Deutscheck** (Bez Posen). (6483

Stałe zajęcie

przy dobrej płacy znajdzie **kilka robotnic i uczennic** w fabryce papierosów 6512

„Piast"

Poznań - Jeżyce W. Berlińska 64

Potrzebni zaraz: **kucharz** sam. na 400 mk., **kamerdyner** do hrabiny na 400 mk., **służący-strzelec** kaw., **włódarz** żon. i **słutący** kaw. do dworu do j. pana, **urzędnik** starszy sam. na folwark, **bona frebl. II kl., pisarz g.** do hrab. dworu na 400 mk. i **kucharka** pańsk. do miasta, **panna służąca** z prasow., **gospodyń** bez gotow. z prasow.

Pośrednik posad dworskich.

Franciszek Niedzielski,

Posen, Wienerstr. 6 prt. Gartenhaus Eingang IV.

Czeladnika kowalskiego

umiejącego z ognia robić, poszukuje (6519

Fr. Bartkowiak,

Poznań, Grobla nr. 4

Samodzielny 6431

czeladnik piekarski

który także zna pieczenie chleba żytowego, może się zgłosić do

P. Szymankiewicza

w Nieparcie (Niepart) Bz. Posen.

Ceglarzy

do par. i poln. cegielni szuka (6528

Fr. Jaks, Poznań, Prinzenstr. 37

Biuro budowl. i pośr. posad cegl.

Forczpan

dobry w swoim zawodzie, żon. potrzebny jest do (6485

Dom. Mielencin

powiat Kępiński Kempen).

Mam **zaraz dobre miejsca** dla: **gospodyń** z wykwint. i skrom gotowan., **kuchmistrzyń, bon flebl., pokojowych, kucharek, praczek, niianek.** Spieszne zgłoszenia przyjmuje

Adr.: **Antonina Wesołowska,** »Stellenvermittlerin«

Posen, Wilhelmstrasse nr. 18,

6516 **Telefon 1645.**

Potrzebni: **Owczarz** z owczarkiem, **włódarz** z zaciężn., **ogrodnik** żon. z usługą kilka **służących. kucharzy i ogrodników** kaw z usługą, **forczpan** k. **gospodyni, panna służąca, kucharza i kuchmistrzyni, bona pokojowa.**

6534 Pośrednik miejsc.

Stanisław Tuczyński.

Posen. Ritterstr. 10 (Telef. 1644.)

---

1. **Gospodarstwo w Łupicy** pod Kaszczorem około 100 mórg ziemi z zasiewem i 25 mórg dobrych łąk, z tegorocznym żniwem i inwentarzem, budynki w dobrym stanie jest pod korzystnemi warunkami do nabycia.
2. **Gospodarstwo w Babimoście** 50 mórg dobrej ziemi łąkami i tegorocznem żniwem, budynki nowe, masywne, bez inwentarza.
3. **Gospodarstwo w Nudniu** pod Zbąszyniem, 54 morgi żytniej ziemi z zasiewem i łąkami, tegorocznem żniwem, budynki w dobrym stanie, ogród owocowy przy domu, bez inwentarza.
4. **Gospodarstwo w Wielichowie** 50 mórg dobrej ziemi z zasiewem, budynki nowe, masywne, wybudowane na polu, z częścią tegorocznego żniwa bez inwentarza.
5. **70 mórg dobrych łąk w Przemęcie i Siekówku** sprzedajemy także w rozmaitych parcelach.

Zgłoszenia przyjmuje

Bank Parcelacyjny, E. G. m. b. H. 6531

Przement — Priment.

Parfumerya „Violetta"

w domu cukierni Beelego

5 ulica Wilhelmowska 5

od soboty 13. do poniedziałku dnia 15. bm.

3 wyjątkowe dni 3

artykułów toaletowych, mydeł i perfumeryi

uderzająco tanio.

Budzik głośno dzwoniący 1,85 mk.

Zegarek kieszonkowy niklowy 2,85 mk.

Zegarek czysto srebrny 6,85 mk.

CENNIKI około 2000 illustracyi wysełam darmo i franko.

M. Danecki, (Görchen)

Miejska Górka.

Mamy na sprzedaż

parcele

obsiane z budynkami:

1) **w Golubiu** [Gollubien] pod Kościerzyną, około 110 mórg dobrej ziemi z inwentarzem.
2) **w Jeziórkach** [Jeziorken] pod Kościerzyną, około 176 mórg [wiele torfu] z inwentarzem.
3) **w Stopowejhucie** [Stoffershütte] pod Kościerzyną około 140 mórg [piękne budynki] bez inwentarza.
4) **w Szumlisie** [Kgl. Schoenfliess] pod Wysinem, około 120 mórg [także dla 2] z inwentarzem.
5) **w Skrzeszewie** [Schroedersfelde] pod Sierakowicami, 300 mórg [reszta] z inwentarzem.
6) **w Rzepiskach** [Rübenhof] śliczna resztkowizna około 250 mórg.
7) **w Miciszewicach** [Mischischewitz] per Sullenschin ostatnia parcela około 60 mórg.

Obejrzeć można każdego czasu. Termin w biurze w Kościerzynie w każdy **poniedziałek października.**

Spółka Parcelacyjna, Kościerzyna.

(Berent W. Pr.) [6520]

Ceglarza

zdolnego szuka na wieś do **wyrabiania i wypalania cegły** (polnej) od zaraz na dłuższy czas Od zaraz potrzebny również młody **człowiek do koni.** Zgłoszenia z podaniem warunk. przyjmuje

W. Dziurla, Bromberg.

Podgorzelnika

i (6495

elewa

przyjmie zaraz **Zarząd gorzelni w Skóraczewie** per Falkstätt Bz. Posen.

Potrzebnie zaraz (6496

2 pomocników

Ogrodnictwo artystyczne i handlowe

A. Giziński,

Dembsen Posen O. 5.

Potrz. zaraz: **urzędnik gosp** żon na 600 mk. i dep., **3 pisarzy** do znaczn. dóbr po 400 mk. **elew** do gorzelni, **gospodyni** do sam. pana na 80 tal., **służący** k na 100 tal., **kucharz** żon. Zgł osobiste. Ugoda w biurze. [6500

Pośrednik posad i dóbr

Adr.: **Władysław Karwat.**

Poznań—Posen. Bäckerstr 4

Czeladnik ślusarski

znajdzie stałe zatrudnienie.

A. Karolewski,

Jutrosin — Jutroschin.

Panienka

w starszym wieku potrzebna zaraz do wyręczenia pani i do pomocy w handlu kolon. z wyszynkiem.

Józefa Stan, Zerkow. 6487

Ucznia

do handlu delikatesów i towarów kolonialnych poszukuje [6393

T. Bielawski,

Plesiew (Pleschen), Rynek.

Poszukuję 6490

zdolnej i zgrabnej

ekspedyentki,

któraby również była biegłą w upinaniu kokardek itd.

K. Koppe, Poznań-Bazar.

Młodych gimnazyastów

przyjmuje na stancyą 6532

P. Górski,

ulica Posadowskiego nr. 2.

Starszy tylko **dzielny** [6533

pom. zegarmistrzowski

potrzebny zaraz.

Teodor Białas, zegarmistrz **Poznań, ul. Wrocławska 88**

Ucznia

do swej **drogeryi** poszuk. [6530

St. Porawski, Września.

Ważne dla chorych!

Polecamy dziełko:

Jak leczyć

sokiem cytrynowym

Reumatyzm, podagrę, kamienie żółciowe, choroby wątroby, żołądka nerek, otyłość, chorobę cukrową, żółtaczkę, choroby skórne, migrenę, wypadanie włosów itd

Cena **60** fen., z fr. przes. **65** fen.

Tysiące chorych zawdzięcza sokowi cytrynowemu zdrowie.

Dziełko to poleca i przes odwrotnie

Fr. Chocieszyński,

Poznań - Posen.

Nakładem i drukiem Fr. Chocieszyńskiego w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Józef Szmyt w Poznaniu

Aufricht & Mandowsky

ul. Wrocławska 38
tuż przy Starym Rynku
jest największym i najstarszym

Domem kredytowym Poznania

i tem samem daje już dostateczną rękojmię rzetelnego i korzystnego zakupu.

Kredyt

otrzyma każdy łatwo i dyskretnie.

Spłaty urządza się w ten sposób, że ich się nie odczuwa nawet przy najskromniejszych dochodach.

Meble na kredyt.

Olbrzymie zapasy najskromn. do najel. urządzeń!
Najdalej idąca gwar. Najdogodn. sposób płacenia.

Kompletne urządzenia M. 120.— wpł. p. od 15-20 M.

Kompletne urządzenia M. 250.— wpł. p. od 30-40 M.

Kompletne urządzenia M. 400—600 wpł. p. od 60-80 M.

Garderoba męzka
Garderoba damska
Garderoba dziecięca
Kołnierze futrzane.

Tylko najlepsze z najlepszych.

Najniższe ceny i raty najmniejsze przyczyniają się do zakupna jak najkorzystn.

Obejrzenie naszych lokali uprasza się.

Męzkie obuwie
Damskie obuwie
Dziecięce trzewiki

i t. d.

Wózki dla dzieci

wszystkich systemów.

Parcelacya

w sobotę dnia 20 paźdz. rb. od godz. 10-tej przed południem począwszy parcelować będziemy gospodarstwo po p. Kaźmierzu Tyczce **w Lysininie**, w powiecie żninskim pod miasteczkiem Gąsawą, stacya kolei żnin, w obszarze 238 mórg wyśmienitej buraczanej ziemi, w tem około 18 mórg dobrych dwukośnych łąk z 2-ma domami mieszkalnemi odpow. dobremi budynkami gospodarczemi i kompletnym inwentarzem żywym i martwym oraz obfitem żniwem.

Komunikacya jak najdogodniejsza. Główne gospodarstwo tworzy osobno położony folwark z ładnym murowanym domem mieszkalnym i ogrodem owocowym. Drugi murowany dom mieszkalny z 18 morg. roli położony we wsi.

Warunki kupna i spłaty bardzo dogodne.

Spółka Rolników Parcelacyjna.
w Poznaniu, plac Wilhelmowski 18 I.

Dr. Parczewski

były asystent uniwersyteckich klinik w Strasburgu
- - - i chirurgicznej kliniki we Wrocławiu - - - -

osiedlił się

jako

lekarz prakt., specyalista w chirurgii,
- - - chorobach pęcherza i nerek - - -

w Poznaniu

ul. Berlińska 1

wejście z ulicy Rycerskiej.

W czwartek, dnia 18 października o godz. 10-tej z rana w Ryczywole

pod Rogoźnem w oberży p. Nowackiego będziemy sprzedawali dobrze rentujący się

wiatrak z nowym motorem Ergina

o sile 16 koni z zabudowaniami i ca 62 morgami pięknej ziemi, włącznie 15 mórg łąki z całem żniwem i inwentarzem przy wpłacie 4000 tal. Reszta ceny kupna na długoletnie upłaty, które nabywca lekko spłacić może, bo ma przeciętnie 15 mk. dziennego dochodu z młyna. 6484

Adres: Bank Parcelacyjny, POZNAŃ
Viktoriastr. 12.

Zdolny, trzeźwy

bednarz

potrzebny zaraz 6433
M. Jezierski,
Parowa warzelnia smalcu,
ul. Południowa (Südstr.) 4.
naprzeciw rzezalni.

---

3 dzielne 6439

sprzedawaczki

na wysoką pensyą poszukuje zaraz lub później
J. Levy & Co.
ulica Fryderykowska nr. 1.

Potrzebna 6474

dziewczyna

co wtorek, czwartek i sobotę przed południem do sprzedawania młodego piwa na Śródce. Zgłosz. przyjmuje browar **„L. Friese".**
Św. Marcin nr. 34.

Czel. stolarskiego

na trumny, stałe zatrudnienie akordowe i ceny wysokie poszukuje
Jan Kownacki
mistrz stolarski. 6471
Wąbrzeźno (Briesen WPr.)

Potrzebny zaraz 6480

pisarz gosp.

w średnim wieku, kawaler.
Dom. Komorze
p. Żerkow.

Potrzebna od Nowego Roku na wieś

osoba

ze skromnemi wymaganiami, przeważnie do prasowania i zarazem do wyręczenia pani domu. Zgłoszenia pod literami **A. M. postlagernd Kempen i. P.** 6405

Czeladź krawiecka
potrzebna zaraz przy dobrej płacy i stałem zatrudnieniu. 6410

Uczeń
także potrzebny.
Teofil Wierzejewski
Grodzisk — Grätz i. P.

Poszukuję zaraz 6456

2 czel. stelmachskich

na stałe zatrudn. Zgł. przyjmuje
W. Zydorczak, Pierusyce
p. Pleszew (Pleschen.)

Olej siemienny

pod gwarancyą czysty dostanie **każdy kupiec** najtaniej u firmy
Artur Gustowski,
Opalenica. **Telef. 15.**

Skład z pomieszkaniem

warsztat (dotychczas piekarnia) **i stajnia, na ul. Wielkiej Berlińskiej** są do wynajęcia.
Bliższ. wiadomości 6438
Peiser kantor, św. Marcin 25.

Piekarnia

w pełnem biegu jest zaraz lub od 1. 1. 07 z powodu innego przedsiębiorstwa z całem urządzeniem do składu i do piekarni do odstąpienia. Zgłosz. do 20 bm. pod litez. **101 postlag. Krotoschin.**

Dwóch doskonałych
czeladników siodlarskich
przyjmę zaraz. Kosta podr. zwrac.
Antoni Górski, Janówiec,
[Bz. Bromberg]. 6447

Pisarz podw.

sam. w starszym wieku potrzebny zaraz na 360 mk. pensyi, wolne utrzymanie. Zgł. piśm. z załącz. kopii świad. pod lit.
A, 100 post rest. Lubasch
p. Czarnków. 6428

Czeladź szewską
na szytą, śpilkowaną i reperacyjną robotę przyjm. **W. Strzyżewski**
Śródka, Cybina ulica 10.
Skład obuwia. 6345

Czel. krawieckiego przyjmie każdego czasu **I. Kwaśniewski,**
Św. Marcin 48. [6473

Pomocnik handlowy

który naukę swą ukończył może się z podaniem pensyi zaraz zgłosić
W. Tacik, Ostrów. 6432

Poszukuję zaraz zdatnego!

ucznia

z lepszem wykształceniem, z dobrej rodziny 6467

Śniegocki & Co.
właśc. **Z. Śniegocki.**
Drogerya i skład kolon. win i cygar.
POZNAŃ W. 6.
Wielka Berlińska 63.

Otwarcie w sobotę

o godzinie 5
przy bramie Berlińskiej naprzeciw pałacu król.

Codziennie 5 przedstawień

(trwają 1 godzinę)

Olbrzymi Elektro-Teatr

żyjących i mówiących fotografii.
W Niemczech bez konkurencyi.
Wspaniałe Etablissement
(reprodukcya aktualnych i zmiennych scen w gwarantowanych, jedynie dotąd istniejących do jasności i wielki) z zawsze zmieniającym się
przepysznym
wielkoświatowym programem.

Codziennie od godz. 6 wieczorem. W niedzielę od godz. 3 po południu co godzinę wielkie przedstawienie familijne i dla dzieci.

Wieczorem o godz 9 wielkie przedstawienie specyalne dla pań i panów z specyalnym programem. — W każdy wieczór o godz. 10-tej przedstawienie nadzwyczajne tylko dla panów.

Przez związek z jedną z największych fabryk Paryża jestem w położeniu na każdem przedstawieniu same nowości przedstawiać.

z wysokim szacunkiem
Georg Chemisé, dyrektor.

Kasa oszczędności
Banku Rolniczo-Przemysłowego
Kwilecki, Potocki & Sp.

Przyjmuje na oprocentowanie wkładki każdej wysokości od 1. marki począwszy płacą od 3 do 4 i pół proc. wedle umowy.

---

2 uczni

mających chęć wyuczenia się dobrze rzeźnictwa i wyrobów mięsnych przyjmie zaraz lub później 6454
P. Płoneczyński, Koźmin,
[Koschmin].

Ucznia

chcącego wyuczyć się **kupiectwa** przyjmie
Drukarnia
Fr. Chocieszyńskiego
ul. Wodna 15.

S. Zientek POZNAŃ

obok Banku Przemysłowców **Stary Rynek 74** obok Banku Przemysłowców

Najtańszy polski skład eleganckiej

garderoby męzkiej i dla chłopców

Kto chce eleganckie ubranie,
Paltot, jupę ciepłą lub spodnie,
Ten takowe z pewnością dostanie
Za tani pieniądz mocno szyte i szykownie

U Zientka w polskim składzie garderoby
Gdzie **każdy ubiór** leży, kiejby urzędowy.
My wszyscy bowiem, jak nas widzicie się tam ubieramy,
Ponieważ **tylko u Zientka** dostaniemy **garderobę** jaką żądamy.

Mamy na sprzedaż pod bardzo korzystnemi warunkami następujące

gospodarstwa

z odpowiedniemi budynkami, oraz kompletnym inwentarzem żywym i martwym: 6170

1. **w powiecie witkowskim** 230 mórg średniej dobrej ziemi, w tem 30 mórg łąk. Do kolei 1 klm., kościół i szkoła w miejscu. Zaliczki potrzeba 15000 mk.
2. **w powiecie grudziądzkim** — Prusy Zachodnie — 208 mórg, częścią pszennej, częścią żytniej ziemi. Stacya kolei w miejscu.
3. **w powiecie wągrowieckim** 190 mórg dobrej ziemi.
4. **również w powiecie wągrowieckim** 142 mórg średniej żytniej ziemi. Do kolei 2 klm.
5. **w powiecie witkowskim** 120 mórg średniej, zdrowej ziemi.
6. **w powiecie chodzieskim** 120 mórg dobrej, żytniej ziemi. Do kolei 4 klm.
7. **w powiecie żnińskim** 110 mórg średniej, żytniej ziemi. Do kolei 4 klm. Przy zaliczce 9000 mk.
8. **w powiecie nowotomyskim** 95 mórg średniej, zdrowej ziemi
9. **w powiecie międzychodzkim** w obszarze 77 mórg, w tem 24 mórg lasu, 6 mórg łąki i przeszło 3 morgi pastwisk. Zabudowania są obszerne i sprzeda się ewtl. posiadłość tę w dwóch częściach, gdyż budynki można podzielić.
10. **w powiecie mogileńskim** 73 mórg przeważnie pszennej ziemi w tem 14 mórg łąk z torfem
11. **w powiecie żnińskim** 60 mórg żytniej ziemi.
12. **w powiecie zachodnio-poznańskim** 52 morgi, częścią pszennej, częścią żytniej ziemi.
13. **w powiecie grodziskim** 40 mórg dobrej ziemi. Do kolei 4 klm. Zaliczki potrzeba 5000 mk.
14. **w powiecie wągrowieckim** około 40 mórg przeważnie żytniej i jęczmiennej ziemi.
15. **w powiecie szamotulskim** 30 mórg średniej ziemi.
16. **w bliskości Poznania** domostwo z 5 morgami roli. Dom murowany pod dachówką. Położenie korzystne nad stosą, dla tego nadaje się ta posiadłość bardzo dla rzemieślnika. Zaliczki potrzeba najmniej 3000 mk.
17. **w bliskości Przementu w powiecie babimojskim** domostwo z 4 morgami dobrej, pszennej ziemi. Dom murowany pod dachówką na 4 familie, prócz tego stodoła i obora — z inwentarzem żywym i martwym. Położenie korzystne w okolicy bardzo zaludnionej, dla tego stósowna posiadłość dla rzemieślnika. W danym razie można od sąsiadów więcej roli zadzierżawić lub nawet dokupić. Zaliczki potrzeba przynajmniej 2,500 mk.
18. **w mieście powiatowem na Kujawach** 4 domy mieszkalne z ogrodem przy zaliczce 10,000 mk.

Bliższych informacyi udzieli odwrotnie na żądanie biuro nasze.

Spółka Rolników Parcelacyjna

Poznań, plac Wilhelmowski nr. 18.

Baczność! Tanio!

Szafy od 30 mk., **szafki** do bielizny od 30 m., **łóżka** od 14 m., **lustra od 4 mk.**
stoły, krzesła, umywalnie, szafy kuchenne i t. d. oraz

meble wyścielane,

jako to garnitury plusz. od 125 m., szezlongi, kanapy, materace od 19,00 mk., własnego wyrobu i trwałego wykonania.

Wyprawy całkowite

poleca po niskich, lecz stałych cenach, **najtańszy polski skład mebli**

Fr. Krzyżagórskiego,
św. Marcin 6, obok kościoła.
Zasada: większy obrót, mały zysk.

Najlepsza książka kucharska
opr. 2 mk.
KUCHNIA POLSKA.
Do nabycia u
ERNESTA LAMBECKA
w Toruniu
(Thorn)
dla kuchni obywatelskiej.

Kamieniczka 6394

nie wielka, nowa, o średnich mieszkaniach z ogrodem i placem do zabudowania, bardzo odpowiednia dla piekarza, rzeźnika lub zawodowca, na przedmieściu w Poznaniu w pobliżu kolei elektrycznej położona, z powodu objęcia gospodarstwa tanio i z małą zaliczką na sprzedaż. Zgłoszenia pod **S. W. 101 Kurnik postagernd.**

Zajmowany przez rzeźnika

sklad

z nowym warsztatem i mieszkaniem bardzo stósowny na różne przedsiębiorstwa przy **ul. św. Marcina nr. 64** jest od 1. 4. 07 lub też zaraz do wynajęcia. Lokal nadaje się także do innej branży. [6396

---

12 pięknych powieści itd. za 1 M.

1) **Krwawa Głowa,** 2) **Dobosz,** wódz opryszków w Karpatach 3) **Djabeł w domu,** 4) **Zmarwychwstanie z trumny,** 5) **Jak to w Poznaniu bies po...wał Szweda,** 6) **Żyd wieczny tułacz,** 7) **Historya o księżnej i szewcowej,** 8) **Żydowska wojna,** 9) **Nowy Śpiewnik polski,** 10) **Mały deklamator,** 11) **Przewodnik do pisania listów,** 12) **Afryka i niewolnictwo.** Wszystkie te **12** książek kosztują **tylko 1,10 mrk.** z franko przesełką.

Poleca i przesela odwrotnie
Fr. Chocieszyński,
Poznań — Posen O. 15.

Pożyczki pieniężne od 100 mk. pocz. wskaże każd. szybko i dyskr. jako też zastaw tow., inter. bank. komis **M. Wężykowski** p. ad. **Rosada Poznan, ul. Nowa nr. 11a.**

Doskonałej, samodzielnej

sprzedawaczki

do prowadzenia filii
na **wysoką pensyą** poszukuje
Breslauer Schirmfabrik,
Skład 6404
plac Wilhelmowski 7.
Tylko osobiste przedstawienie.

Do tylko wyszła:

Mapa

Wielk. Księztwa Poznańsk.

zawiera wszystkie miasta, wsie, stacye kolei, drogi, jeziora, rzeki i t. d. **najdokładniejsza ze wszystkich. — Cena 1,10 mk. z fr. przesełką.**

Poleca i przesela odwrotnie
Fr. Chocieszyński,
Poznań — Posen.

Okowiciane światło żarowe

jest światłem jasno oświetlającem, białem, podobnem do żarowego światła gazowego.

Okowiciane światło żarowe jest czyste w użyciu i wolne od swędu, nie kopci i nie daje ciepła.
Okowiciane światło żarowe nie wymaga czyszczenia knota i pali się zupełnie równo bez żadnego regulow.
Okowiciane światło żarowe nie wymaga codziennego, tylko miesięcznie jednorazowego czyszczenia cylindra.
Okowiciane światło żarowe jest pewne na wietrze, zatem do oświetl. wewnętrz i zewnętrz bardzo się nadaje.

Szczególniej zwraca się uwagę!
Palniki do okowicianego światła żarowego mogą być bez wszystkiego przyśrubowane do normalnych (14‴) lamp naftowych

Kompletne lampy stołowe, kuchenne i wiszące, ample, liry i świeczniki w wielkim wyborze.

Louis Perls, Skład Centrali do zużytkowania okowity.

Lokal wystawy i sprzedaży: Poznań, ul. Berlińska 18.

Obejrzenie bez przymusu kupna! Instrukcye gratis i darmo!

połączenie pierwszej pocztowej i pasażerskiej

z

BREMY

do

AMERYKI

Nowego Jorku przez Southampton-Cherbourg Londyn Paryż
Baltimore-Galveston-Kuba
Południ. Ameryka - Brazylia - La Plata
Morza śródziemn. Egiptu
Azyi wschodniej, Australii.

Specyalnych prospektów udzielają także bezpłatnie wszelkie agentury

Norddeutscher Lloyd Bremen.

W Poznaniu

Generalny zastępca

Teodor H. Lange

ul. Berlińska nr. 13.

Curt Boettger, plac Wilhelmowski nr. 1. 6126

Jedyna
Jeneralna ajentura i główny skład
S. Zychliński
w Poznaniu.
Cygara w największym wyborze.

Henkel's Bleich-Soda

najlepszy i najtańszy 6281

środek do prania i bielenia

zupełne zastąpienie **łącznego bielenia, tylko w paczkach** z nazwiskiem **„HENKEL“** i znaczek ochronny **„LEW“.** Do nabycia w wszystkich drogeryach, składach tow. kolonialnych i mydła.

Mydło Regera

Kto chce mieć najlepsze mydło do prania, powszechnie znany gatunek **mydło Regera,** niech wyraźnie **mydło Regera** żąda, gdyż jest wiele naśladownictw; te naśladownictwa zaś są, co do gatunku gorsze, a co do wagi lżejsze. Uważać dla tego trzeba na znane opakowanie, które koniecznie nazwę

„Mydło Regera“

mieć musi.

Cena paczki funtowej tylko 30 fen.

W. Duchalska

Poznań, ul. Jezuicka 12
tuż przy Starym Rynku
poleca w wielkim wyborze
gotowe kapelusze
damskie i dziecięce
od najskromn. do najwykwintniej.
Ceny jak najprzystępniejsze
i rzetelna usługa:

Gospodyni

samodzielna z porządnej i uczciwej rodziny, dobrze gotująca, obeznana dokładnie z chowem trzody i drobiu, potrzebna od 1. listopada do prowadzenia kawalerskiego domu. Zgłoszenia przyjmuje 6403

Brzeska,
Mierzewo, p. Jarschomkowo
pow. witkowski.

Nuty na fortepian!!!

101 tańców za 3 marki!!

na fortepian na **dwie ręce** w łatwym układzie, zawierających **44** walce, **21** marszy, **7** galopad, **10** polek, dalej polki mazurki, kontredanse, lansiery, gawoty itd. najznakomitszych kompozytorów.
Cena **tylko 3,20 mrk.,**
z fr. przesełką

Nuty na zakrzypce!!!

101 tańców za 2 marki

na skrzypce w łatwym układzie, zawierających: **44** walce, **21** marszy, **7** galopad, **10** polek, dalej polski, mazurki, kondredanse, lansiery, gawoty i t. d. najznakomitszych kompozytorów.
Cena **tylko 2,20 mrk.,**
z fr. przesełką.
Poleca i przesela odwrotnie
Fr. Chocieszyński,
Poznań-Posen.

Destylacya

od dawna zaprowadzona w dobrem położeniu, jest zaraz korzystnie na sprzedaż. Wpłata podług ugody. Zgłosz. piśmien. do eksp. Wielkop. pod nr **6395.**

Kto szuka pieniędzy

również na spłatę ratami, na kwity dłużne, weksle, meble, polisy albo hipotekę po 4, 5, 6 % nie ma pisze do **K. Wittenberg,** Berlin O., Rigaerstr. 30. 6223

Pawła ul. nr. 8

Pokój i kuchnia

jakoteż 6389

sklepowe mieszkanie

stósowne na interes wiktualny są **do wynajęcia.** Bliższych wiad. udzieli stróż domu tamże lub **p. Jessel,** ul. Ludwiki 4.

Nadzwyczaj tanie polecenie w artykułach jesiennych!

Koszule trykotowe męzkie, trwałe gatunki 1.65, 1,05 i **85** fen.	**Pończochy dla dzieci** dobry gatunek czarne od **38** fen.	**Rękawiczki męzkie trykot.** z podszewką wrabianą **45** fen.	**Skarpetki męzkie igliczk.** czysto wełniane **98** fen.
Kalesony trykotowe męzkie dobry gatunek 2,25. 1,30 i **95** fen.	**Pończochy dla dzieci** kolorowe i w kr ty od **65** fen.	**Rękawiczki męzkie igliczk.** czysto wełn. gładkie i w desenia **68** fen.	**Skarpetki męzkie** w różnych modnych kolorach **85** fen.
Kaftaniki trykotowe 1.75, 1,10 i **88** fen.	**Pończoszki dla niemowląt** czarne, białe i kolorowe od **23** fen.	**Rękawiczki męzkie glazowe** obsadzone z barankiem **88** fen.	**Szale damskie na głowę** w wszystkich kolorach 95 i **52** fen.
Kaftaniki damskie trykot. ciepłe 1,85. 1,10 i **82** fen.	**Pończochy długie bez stóp** czysto wełniane czarne od **85** fen.	**Pończochy damskie igliczk.** w kolorze naturalnym **38** fen.	**Chustki damskie na głowę** czysto wełniane **68** fen.
Pantalony damskie trykot. praktyczne 1,80 i **98** fen.	**Rękawiczki dla dzieci** trykotowe z podszewką wrabianą **24** fen.	**Pończochy damskie** czarne kamgarnowe **60** fen.	**Kabatki damskie bolero** czarne i kolorowe 3,75 i **2,25** mk.
Pantalony damskie reform barchanowe i trykotowe 4,50 i **2,10** mk.	**Rękawiczki dla dzieci** kolorowe czysto wełniane **30** fen.	**Pończochy damskie** czarne, angielskie. długie, czysto wełniane **98** fen.	**Chustki męzkie na szyję** czarne, białe i kolorowe 4,50 do **48** fen.
Kamizelki męzkie do polowania praktyczne i trwałe 2,25 i **1,45** mk.	**Rękawiczki damsk. Ringwod** kolorowe **30** fen.	**Pończochy damskie** angielskie długie czysto wełniane w piękn. kolorach **98** fen.	**Kapotki wełniane igliczk.** w wszystkich kolorach 58 i **45** fen.
Kamizelki męzkie do polowania czysto wełniane 6,50 i **4,10** mk.	**Rękawiczki damskie trykot.** z 2 guziczkami patentowanemi **40** fen.	**Skarpetki męzkie** w kolorze naturalnym **28** fen.	**Kapotki dziecięce** piękne kolory 38 i **25** fen.
Kamasze trykotowe czarne białe i kolorowe, dobry gatunek **1,75** mk.	**Rękawiczki damskie igliczk.** czysto wełn, gładkie i w desenia **40** fen.	**Skarpetki męzkie** kamgarn. trwałe **40** fen.	**Kapotki sukienne** garnirowane z pluszem i wstążką eleg 80 i **68** fen.
Kamasze igliczkowe czysto wełniane białe i czarne **95** fen.		**Skarpetki męzkie** wełniane trwałe **60** fen.	**Kapotki pluszowe** w wszystkich kolorach eleg. garnirowane 1,15 i **95** fen.

Dawno znane wypróbowane gatunki **wełny** **do nadrabiania pończoch.**

Wełna	**czarna i popielata** trwały gatunek funt	**1,95** M.	**Wełna**	**„Triumf“** miękka nie filcowa funt	**2,75** M.
Wełna	**Biegera kamgarnowa** czarna i kolorowa funt	**2,30** M.	**Wełna**	**nadzwyczaj dobry gatunek** funt	**3,30** M.

Przy olbrzymich tanich cenach opłaci się zimowe potrzeby załatwić.

Nadzwyczaj tanie polecenie w męzkich i damskich rękawiczkach glazowych.

Pomimo wysokich cen, które około 50 procent wynoszą, udało mi się wielką partyą towarów tanio zakupić, które od dziś po następnych cenach, nadzwyczaj tanio sprzedaję tylko regularny trwały towar, czarne, białe i kolorowe, dopóki zapas starczy.

Serya I. **95** fen., — Serya II. **1,35** mk., — Serya III **1,75** mk.

Zamówienia począwszy od **20** marek franko!

M. Schneider Poznań, ul. Berlińska 19.

Każdy powinien z tego nadzwyczaj taniego polecenia skorzystać

Na porę jesienno-zimową

polecamy (5958

nasz bogato zaopatrzony

skład gotowej garderoby męzkiej i dla chłopców.

Garderoba do pracy.

Sukna zakupiliśmy w ogromnych ilościach i sprzedajemy złokcia po najniższych cenach.

Garderobę podług miary

wykonuje się elegancko pod gwarancyą dobrego leżenia począwszy od **28,00 mrk.** za męzkie ubranie lub palto.

Futra gotowe i podług miary. Poszycia starych.

Ceny bardzo umiarkowane! Usługa skora!

J. & S. Skąpski

dawniej K. Kużaj.

ul. Wrocławska 13-14. Telefon 1342.

Jest najlepsza

Resaga cykoryą

jest najzdrowsza.

Z dniem 1-go października przeniosłem mój do kilku lat w Szamotułach istniejący **interes budowlany**

do Poznania

Wielkie Garbary 50.

Wykonuję wszelkie rysunki i obliczenia, taksy sądowe i do ognia i obejmuję nadzor budowli.

6376 **Kazimierz Pokorzyński** budowniczy.

Roboty dostawiam w dom!

Krawcy

na duże sztuki, również na spodnie i kamizelki znajdą **stałe zatrudnienie** także na kontrakt.

Płacę najwyższe ceny!

Również potrzebne. 6347

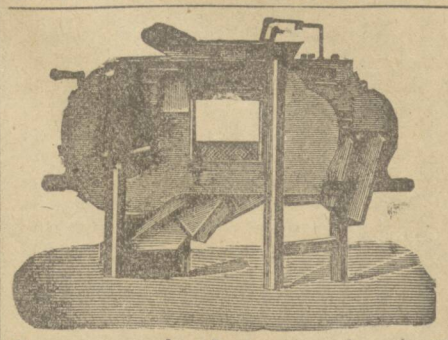
krawcowe

na ubranka i garderobę robocą (cajgówkę)

K. Kużaj, ul. Szkolna nr. 3 I. ptr.

Fabryka garderoby męzkiej.

Roboty dostawiam w dom!

Nowe młynki „Simplex“ i wialnie „Perfekt“

do czyszczenia zboża wykazały najlepsze rezultaty przy próbie podjętej przez Izbę Rolniczą w Królewcu.

Wykonanie ich bardzo dobre a funkcyonowanie niezrównane.

Polecam je ze składu mego w Poznaniu po **tańszych** jak zwyczajnie cenach.

Adres do listów: **A. Bryliński** Poznań—Posen. **A. Bryliński,** Adres do telegr. **A. Bryliński** Posen.

w Poznaniu, przy ul. Rycerskiej nr. 11-a.

Telefon nr. 69. 5829

Skład machin rolniczych krajowych i zagranicznych.

Zapasowe części do nich i pracownia do napraw.

Książki do nabożeństwa.

Do Boga po **30** fen. i **50** fen.
Westchnienie do Boga po **40** fen. i **1** mk.
Pobożne modły po **60** fen.
Módlmy się po **1** mk.
Boże bądź miłościw po **1,20, 1,60, 2,00, 2,40, 2,50.**

Książki te są bardzo ładnie wydane, oprawy trwałe i gustowne, poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński, Poznań—Posen.

B. Szulczewski

ulica Wilhelmowska nr. 11.

Skład porcelany, fajansów, szkła.

Lampy naftowe, gazowe.

Oświetlenie spirytusowe.

Kompletne wyprawy. 6257

Urządzenia hotelowe.

Abażury. Przedmioty galanteryjne.
Pająki do kościołów.
Ampułki.

„BILZ“ Kawa słodowa.

Najlepszy zdrowotny napój dla rodzin i dzieci.

(premiowane złotemi medalami i pierwszemi nagrodami).

Jedynie uprawnieni fabrykanci na G.- i D.-Niemcy

Złączone fabryki cykoryi A. G. (A. F. C. Kallmeyer)

Do nabycia we wszystkich lepszych składach towarów kolonialnych.

Szukam kupna lub dzierżawy

domu

w którem się mieści **wyszynk** lub **gospoda chrześcijańska** czyli **kawiarnia** przy wpłacie 5—7 tysięcy mk. Oferty przyjm. eksp. Wielkcp. pod nr. **6317.**

Robotnicy i robotnice

na stałą pracę przy wysokiej płacy potrzebni. 6125

M. Krombach Synowie.

Parowa cegielnia Żabikowo.

Nuty na fortepian!

Wieniec

ulubionych melodyi narodowych

w łatwym stylu ułożonych na fortepian przez **K. Petersa.**

Zbiór ten zawiera najpiękniejsze nasze pieśni w pięknym i łatwym układzie.

Cena tylko **1,50** mk., z franco przesełką **1,60** mk.

Poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński,

Poznań — Posen.

Skład garderoby męzkiej
i dla chłopców
S. Brzeskiego,

Telef. 603 **Stary Rynek 61** **Telef. 603**

bogato zaopatrzony

w nowości jesienne i zimowe

poleca

gotowe paletoty zimowe od 15 mk. (na dobrej ciepłej podszewce)
gotowe ubrania już od 13 mk.
eleganckie ubrania szewiotowe lub gładkie od 21 do 48 mk.

Jopy, burki, płaszcze, szynele, kamizelki szwedzkie do polowania, liberye i ubrania dla leśniczych.

Peleryny i płaszcze gumowe.

Ubiorki i paletociki dla chłopców i dzieci
w najeleganciejszych fasonach i modelach po bardzo **umiarkowanej cenie**

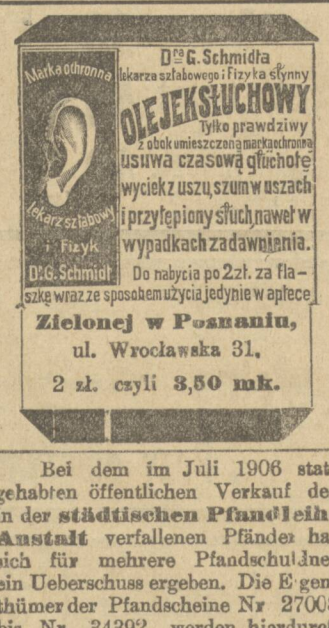
Wykonalnia na miarę ubrań i paletotów z krajowych i zagranicznych materyi pod gwarancyą dobrego kroju.

Kapelusze, krawaty, rękawiczki,

Ceny nadzwyczaj **tanie** i stałe!

Za 1,50 mrk.
!!! Nowość !!!
Ważne dla grających na fortepianie!
60 tańców
nowych i pięknych za **1,50 mrk.** zawierających **31 walcy, 13 marszy, 3 galopady, 7 polek, 6 polek mazurek.**
Cena z fr. przes. tylko **1,70 m.**

Za 1,50 mrk.
!!! Nowość !!!
Ważne dla grających na skrzypcach!
60 tańców
nowych i pięknych za **1,50 mrk.** zawierających **31 walcy, 13 marszy, 3 galopady, 7 polek, 6 polek umazrek.**
Cena z fr. przes. tylko **1,70 m.**
Poleca i przesela odwrotnie
Fr. Chocieszyński,
Poznań — Posen.

Dra G. Schmidta lekarza szłabowego i fizyka słynny
OLEJEK SŁUCHOWY
Tylko prawdziwy z obok umieszczoną marką ochronną
usuwa czasową głuchotę wycieki z uszu, szum w uszach i przyżępiony słuch, nawet w wypadkach zadawniania.
Do nabycia po 2 zł. za flaszkę wraz ze sposobem użycia jedynie w aptece
Zielonej w Poznaniu,
ul. Wrocławska 31,
2 zł. czyli **3,50 mk.**

Bei dem im Juli 1906 statt gehabten öffentlichen Verkauf der in der **städtischen Pfandleih-Anstalt** verfallenen Pfänder hat sich für mehrere Pfandschuldner ein Ueberschuss ergeben. Die Eigenthümer der Pfandscheine Nr 27008 bis Nr. 34392 werden hierdurch aufgefordert, diese Ueberschüsse spätestens bis zum **1. November 1906** in der Pfandleih-Anstalt, Ziegen- und Schulstrassen Ecke, gegen Quittung und Rückgabe des Pfandscheines in Empfang zu nehmen widrigenfalls dieselben bestimmungsmässig verfallen und die Pfandscheine für erloschen erachtet werden.

Posen, den 7. August 1906.

Die Pfandleihanstalts-Deputation.

Jedyny zegarmistrz
Teodor Białas
Poznań, Wrocławska 38
— poleca —
dobre zegarki, regulatory, obrączki ślubne broszki kolczyki itd.
Cenniki ilustr. wysyłam na żądanie darmo i franko

Na fortepian
Polskie tańce
zawierające najpiękniejsze utwory **Moniuszki, Lady, Lewandowskiego, Ogińskiego, Kontskiego, Osmańskiego, Kobopaska, Lipińskiego, Wiuuickiego, mazury, kujawiaki polonezy, krakowiaki, polki, mazurki, galopady.**
Dwa tomy. Cena **3,20 mrk.** franko przesyłką.

Polskie tańce
na skrzypce
zawierają najpiękniejsze mazury polki, polonezy, galopy, krakowiaki i kujawiaki: **Moniuszki, Lewandowskiego, Ogińskiego, Lady Kątskiego, Osmańskiego Lipińskiego, Winnickiego Paderewskiego** i t. d.
2 tomy. Cena tylko **2,20 mk.** z franko przesełką.

Poleca i przesela odwrotnie
Fr. Chocieszyński,,
Poznań — Posen,

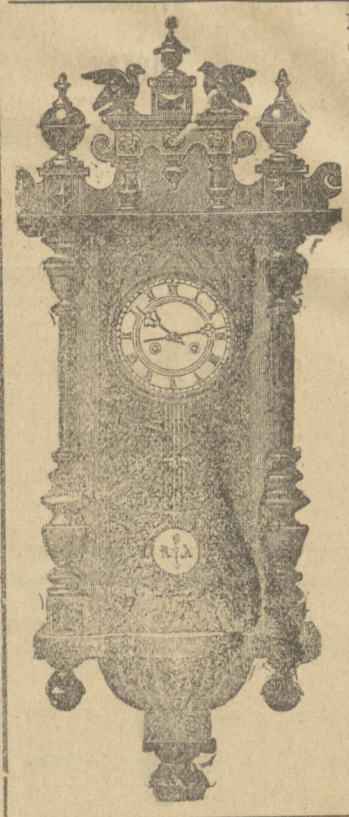
Baczność Rodacy!
Darmo i franko wysyłam na żądanie nowo wydany **katalog** na książki powieściowe, do nabożeństwa obrazy, powinszow., pocztówki nar., itd. itd. Bardzo korzystny zakup!
J. Mrówczyński, Rawicz, Rawitsch (Bz. Posen). [5826]

Poszukuje pan kupca?
na **posiadłości. interesa, dobra, fabryki, cegielnie, lasy, place budowl. itd.** Kupuje i sprzedaje **szybko, ścisle dyskretnie i korzystnie** ulubione i najlepiej renomowane towarzystwo handlowe 6385
Meckelburg & Co.
Poznań. ul. Wiktoryi 3.
Warunki bardzo dogodne. Odwiedzenie bezpłatne. Pożyczki na hipoteki w każdej wysokości załatwia się także jak najszybciej.

Szanownym Panom Szewcom miasta Poznania i okolicy uprzejmie donoszę, iż mój **skład skór** (istn. blizko lat 20) **przeniósłem już z ul. Wodnej** na
ulicę Butelską nr. 22
(w bliskości Starego Rynku).
Powiększywszy takowy znacznie, zaopatrzyłem w obfity wybór skór wierzchnich i podeszwowych, tak krajowych, jak i zagranicznych, w najrozmaitszych gatunkach, po cenach niskich, lecz ściśle stałych. 6361

Pierwszorzędna pracownia cholewek.
Wielki i gustowny wybór tychże w różnej cenie. Cholewki na miarę starannie wykonane podług wszelkich nowoczesnych wymagań po cenach możliwie niskich.
Wszelkie inne towary w zakres szewstwa wchodzące, jako też różne nowości w tej branży, zawsze na składzie.
Przy zakupnie za gotówkę, lub towarze wysłanym za zaliczką pocztową, udziela się **2 procent rabatu.**

Skład skór **J. Przybylski,** **fabryka cholewek**
ulica Butelska nr. 22.

Regulatory jak rysunek obok 105 cm. długie z 14 dniowym chodem i biciem **12,00** mk.
Ten sam z tarczą z kości słoniowej i złotem wahadłem **14,00** mk.
Małe regulatory od **3,75** mk.
Srebrne męzkie zegarki od **7,50** mk.
Srebrne męzkie zegarki kryte z 3 kopertami **12,00** mk.
Niklowe męzkie zegarki od **3,50** mk.
Niklowe damskie zegarki od **4,50** mk.
Srebrne damskie zegarki od **7,00** mk.
Damskie złote zegarki od **14,00** mk.
Męzkie złote zegarki od **30,00** mk.
Damskie złote zegarki kryte z 3 kopertami od **25,00** mk.
Budziki z rozmaitem wykonaniem od **1,75** mk.
Zegary ścienne w wielkim wyborze od **3,50** mk.
Za każdy zegarek daję trzyletnią piśm. gwarancyą.
Złote obrączki para od **7,50** mk.
Łańcuszki, pierścionki, broszki, kolczyki i wszelkie towary złote i srebrne.

Rehfeld Elkeles Nast.
Poznań, ul. Fryderykowska 2.
Wysełka na prowincyą.
Każdy kupujący otrzyma **darmo** barometr powietrzny, (6165

Nowości jedwabne i wełniane
Próby na żądanie.
Dywany, Firanki, Story
Ceny niskie!
Wielki wybór!
F. Raczkowski,
Poznań, Bazar, ul. Nowa. [5685]
Linoleum, Chodniki, Serwety
Bielizna, Wyprawy
Stołowizna
Tel. 1629.

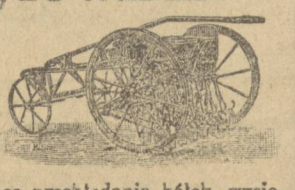

Darmo i franko wysyłamy nasz ślicznie ilustrowany katalog **zegarków towarów złotych i srebrnych. Dobry zegarek cylindrowy,** 6 kamieni, z złotem brzegiem **7 mk., dalej remontoar, 2 trwałe srebrne kapsułki, 2 podwójne złote brzegi,** 10 kamieni **12 mk., złoty zegarek. 3 letnia piśm. gwar.** Wiele listów dziękczynnych i uznań. Wymiana dozwolona, albo pieniądze zwracam. — Wysełka za zaliczką.
Berliner Versandhaus W. Dawidowitz & Co.
Berlin, Brückenstr. 5a. (an der Jannowitzbrücke) [6182

Nieprzewyższone w działalność i wykonaniu są oryginalne Rud Sack'a
pługi i drylowniki

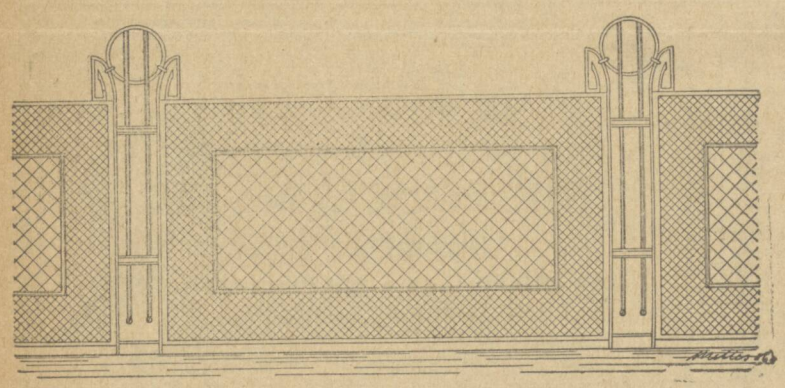

z piastami nieprzepuszczającemi oleju i kurzu.

bez przekładania kółek wysiewnych stósuje się wszelkie grunta.

Maszyny i części zapasowe zawsze na składzie.
Bracia Lesser, **POZNAŃ ul. Rycerska 16**

My używamy do prania
sławny ekstrakt „Saponin z koszulką"

dla tego dla nas wielkie pranie przyjemnością, człowiek się nie namęczy, trzeć bielizny nie potrzeba tylko gotować, a bielizna bez bielawy biała jak śnieg.

Tam ci, co mydłem, lub jakiemi szumnie zachwalanemi proszkami piorą, męczą i pocą się, a bielizna żółta, brud licho puszcza, a uciążliwe tarcie ją bardzo drze.

Proszę, spróbujcie więc Panie

„Saponinu z koszulką"

przekonacie się o znakomitych skutkach.

Tylko prawdziwy ze znaczkiem **„Koszulka"** w paczkach po **25** fenygów.

Do nabycia we wszystkich większych **składach drogeryjnych i kolonialnych.**

Gdzie nie ma na składzie, wysełа się wprost z fabryki **8 paczek** za **2.00 mk.** franko incl.

Chemiczna fabryka „SAPONIA"

C. Nagórski, Pr. Starogard.

C. Schönfelder & Co., Brieg (Bz. Breslau)

pierwszorz. przędzalnia drutu, wyrobów drutow. i fabr. płotów drutow.

poleca swe znane wyroby
płotów drutowych
we wszystkich fasonach i po rozmaitych cenach.

D. R. P. 150236
Düsseldorf 1904
srebrny medal.

Międzynarodowa wystawa artystyczna i wielka wystawa zakładania ogrodów.

Fabryka szaf do rzeczy D. R. P. & D. R. G. M. a. w najlepszem wykonaniu, przy wielkim odbiorze Za szafę od 5,50 M. począwszy. [5634

Nakładem i drukiem Fr. Chocieszyńskiego w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Józef Straya w Poznaniu.